

**انتقاد از اعضای جبهه اصلاحات**  
واکنش ازدهای به بیانیه جبهه اصلاحات**در خدمت و خیانت گمدی**  
واکنش‌ها به شوخی زینب موسوی با شاهنامه**جهان صفروصدی**  
در باره فیلم پیرپسر**صف تحقیر**  
ایرانی‌ها پشت درب سفارت چین

## دنبال سلاح هسته‌ای نبودیم، نیستیم و نخواهیم بود

گفت‌وگوی پزشک‌یان با پوتین



یادداشت روز

### شاه وسیله کودتا بود

پاسخی به میزگرد  
سیدحسین مرعشی و موسی غنی‌نژاد

کوروش احمدی

دبیلمات پیشین

طی سال‌های اخیر شاهد تحولی نویدبخش در ارتباط با شکل‌گیری گفت‌وگوهای عمیق و گسترده در مورد طیفی از موضوعات در جامعه هستیم. بخش قابل توجهی از این گفت‌وگوها به نحوی فزاینده به فرازهای مهم تاریخ معاصر کشور اختصاص یافته که سنت بسیار نیکویی است. میزگردی که با شرکت جناب آقای مرعشی و جناب آقای غنی‌نژاد برگزار شده و در «سازندگی» مورخ ۳۰ مرداد انعکاس یافته، قابل توجه است. البته شاید بهتر بود که صاحب یک دیدگاه مخالف نظرات این دو بزرگوار نیز در این میزگرد شرکت داده می‌شد و امکان نظارت آراء فراهم می‌شد.

مایلم ملاحظاتی را در مورد برخی نکات مطروحه در این میزگرد به شرح زیر مطرح کنم:

۱ آقای غنی‌نژاد در پاسخ به این سؤال که آیا اساساً می‌توان لفظ کودتا را برای واقعه ۲۸ مرداد به کار برد، گفته‌اند: «کودتا علیه رئیس کشور انجام می‌شود، نه اینکه رئیس کشور (یعنی شاه) علیه نخست‌وزیر (یعنی مصدق) یا زیردستان خود کودتا کند؛ این بی‌معناست.» ایشان عنایت نفرموده‌اند که در ایران آن دوره یک پادشاهی مشروطه یا نظام پارلمانی برقرار بود. در نظام‌های پارلمانی، شاه به لحاظ تشریفاتی رئیس کشور (head of state) و مظهر وحدت ملی است و چون از مسئولیت مبرا، موروثی و مادام‌العمر است و نیز برای حفظ بی‌طرفی فاقد اختیارات اجرایی است. در مقابل، مقامی که دارای اکثریت در مجلس است به‌عنوان نخست‌وزیر (head of government) با رأی تمایل و رأی اعتماد مجلس امور کشوری و لشکری را تحت نظارت مجلس انجام می‌دهد. نمونه‌های این نوع سیستم، اعم از سلطنتی و جمهوری، در انگلیس، ژاپن، هند و... بسیار هستند. در ایران هدف اصلی و اساسی جنبش مشروطه «سلب خودسری از شخص همايون» و دقیقاً جلوگیری از دخالت شاه در حکومت به ویژه عزل و نصب مقامات بود. لذا اتفاقی که در ۲۸ مرداد افتاد به این دلیل کودتا بود که به اسم شاهی که اختیارات اجرایی نداشت، علیه رئیس دولت که برگزیده و پاسخگو به مجلس بود، اقدام و با توسل به زور برکنار شد. بعد از این تحول، اختیارات اجرایی در عمل در دست شاهی قرار گرفت که مطابق قانون اساسی، تنها حق سلطنت داشت نه حق حکومت. به این دلیل اتفاقی که افتاد، کودتایی علیه سیستم پارلمانی کشور و نخست‌وزیر منتخب آن بود و چنانچه دیدیم، شاه به تدریج با اتکا به ارتش و ساواک، خودکامگی مطلق پیشه کرد و نهادهای مشروطه جنبه ظاهری و فرمایشی یافتند.

۲ آقای غنی‌نژاد بدون اینکه توضیحی بدهند، گفته‌اند که «از نظر حقوقی و براساس قانون اساسی مشروطه، شاه این اختیار را داشت که نخست‌وزیر را عزل کند.» بر خلاف نظر ایشان، مطابق روح و نص قانون اساسی، شاه مطلقاً اختیار عزل نخست‌وزیر را نداشت. اصل ۴۴ متمم قانون اساسی که می‌گوید «شخص پادشاه از مسئولیت مبرا است و وزرای دولت در هرگونه امور مسئول مجلسین هستند» جزء الفبای مشروطیت و دموکراسی است چون اختیار و مسئولیت لازم و ملزوم یکدیگرند.

ادامه در صفحه ۳

# جریان تحریف

طیفی در میان اصولگرایان، در چند روز گذشته با انتقادات تند از رئیس‌جمهور یا با مشابهت‌سازی او با بنی‌صدر تلاش می‌کردند، عبور از پزشک‌یان را کلید بزنند و زمینه استیضاح او را فراهم کنند  
آیا تذکر رهبری آنها را به‌خود آورده است؟



سعید جلیلی



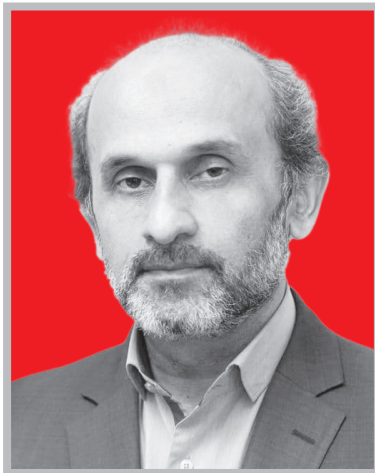
حمید رئایی



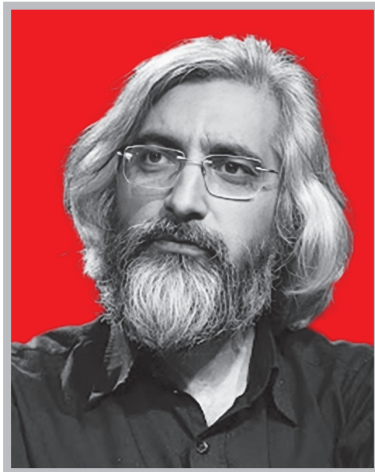
امیرحسین تائبی



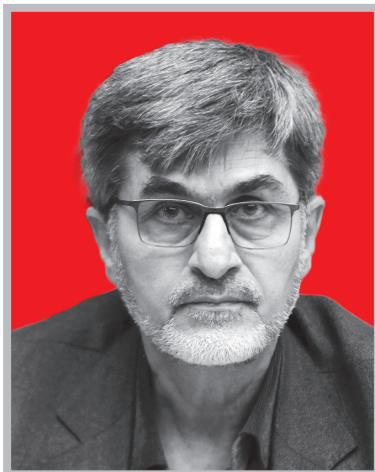
علی‌اکبر رافعی‌پور



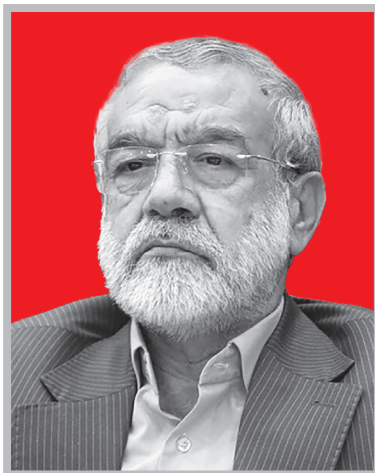
بهمن جبلی



وحدید جلیلی



مهدی کوچکزاده



کامران غضنفری

#### عاطفه شمس

گروه سیاسی



در شرایطی که رهبر انقلاب بر ضرورت تقویت وحدت ملی تأکید کرده‌اند، هرگونه مشابهت‌سازی تاریخی، به‌ویژه مقایسه با دوران پرتنش بنی‌صدر، حساسیت‌های فراوانی برانگیخته است. واکنش‌های تند رسانه‌های اصولگرا و کانال‌های نزدیک به نهادهای حاکمیتی نشان می‌دهد که فضای سیاسی کشور در آستانه تغییر اولویت‌هاست؛ جایی که حمایت از رئیس‌جمهور و دولت به یکی از محورهای اصلی انسجام داخلی تبدیل شده و عبور از این مرز، هزینه‌های سنگینی برای بازیگران سیاسی به همراه دارد.

در پی بیانات روز یک‌شنبه رهبری در مراسم عزاداری سالگرد شهادت امام رضا(ع) که در آن بر ضرورت حفظ «سپر یولادین اتحاد میان مردم و مسئولان» و لزوم حمایت از رئیس‌جمهور تأکید شد، واکنش‌های گسترده‌ای در فضای سیاسی و رسانه‌ای کشور شکل گرفت. این واکنش‌ها زمانی جدی‌تر شد که حمید رسایی، نماینده مجلس در یادداشتی تلگرافی به مقایسه شرایط امروز با دوران ریاست‌جمهوری ابوالحسن بنی‌صدر پرداخت و از «فلسفه حمایت امام خمینی از بنی‌صدر» سخن گفت. انتشار این متن، آن هم تنها چند ساعت پس از بیانات رهبری، موجی از انتقادات را در رسانه‌های اصولگرا، تحلیلگران سیاسی و حتی نهادهای نزدیک به حاکمیت به همراه داشت.

#### اهمیت نقد سازنده و در چارچوب

بیانات روز یک‌شنبه مقام معظم رهبری بر سه محور اصلی تمرکز داشت: لزوم حفظ وحدت ملی و پرهیز از دامن زدن به اختلافات سیاسی، حمایت از دولت و رئیس‌جمهور در مسیر حل مسائل اقتصادی و اجتماعی کشور و تأکید بر اینکه «حمایت» به معنای نفی نقد نیست اما نقد باید در چارچوب باشد.

اما ساعاتی بعد، حمید رسایی در کانال تلگرامی خود یادداشتی منتشر کرد که در آن به‌طور تلویحی، عملکرد مسعود پزشکیان را با دوران بنی‌صدر مقایسه کرد. رسایی نوشت که حمایت اصنام خمینی از بنی‌صدر در ابتدای ریاست‌جمهوری‌اش به معنای نادیده گرفتن انتقادات نبود و تلویحاً نتیجه گرفت که امروز هم «انتقاد نیروهای انقلابی» باید پذیرفته شود. این اقدام در فضای رسانه‌ای و سیاسی کشور به عنوان حرکتی در تضاد با پیام رهبری تعبیر شد و واکنش‌های گسترده‌ای را به دنبال داشت.

ادامه در صفحه ۲

## قضای

رئیس قوه‌قضائیه درباره بیانیه جبهه اصلاحات گفت: دادستان به تکلیف خود عمل می‌کند

## انتقاد از اعضای جبهه اصلاحات



رئیس دستگاه قضا گفت: باید تلاشمان را برای شناسایی دوست و دشمن به کار گیریم. اجازه ندهیم سرمان کلاه برود و دست چدنی خودشان را زیر دست مخملی مخفی می‌کنند؛ هوشیار باشیم. چندی پیش، یک جمع به اصطلاح سیاسی، بیانیه‌ای را در راستای خواست دشمن صادر کرد؛ برخی اشخاص توصیه کردند که در برخورد قضایی با صادرکنندگان بیانیه مذکور تعجیل نشود.

غلامحسین محسنی‌اژه‌ای، روز گذشته طی سخنانی در نشست شورای عالی قوه قضائیه گفت: چندی پیش، یک جمع به اصطلاح سیاسی، بیانیه‌ای را در راستای خواست دشمن صادر کرد؛ برخی اشخاص توصیه کردند که در برخورد قضایی با صادرکنندگان بیانیه مذکور تعجیل نشود تا اینکه خود مردم و جریانات سیاسی و اجتماعی، پاسخ درخوری به آنها بدهند. این امر محقق شد و جریانات و تشکل‌های مختلف، صدور چنین بیانیه‌ای را محکوم کردند؛ حتی برخی افراد و طیف‌های همسو با صادرکنندگان آن بیانیه نیز نسبت به چنین کاری اعلام انزجار کردند و با تعبیر مختلفی این مضمون را بیان کردند که صادرکنندگان بیانیه مزبور در شرایطی که دشمن به کشور ما تجاوز کرده و همچنان تهدید می‌کند، بیانیه‌ای در جهت خواست دشمن صادر کرده‌اند؛ البته آنها امید داشتند که در نتیجه صحبت کردن با صادرکنندگان آن بیانیه، آنها را نسبت به اشتباه‌شان آگاه کنند و تاکید داشتند که ممکن است آنها اعلام برائت کرده و اظهار کنند که غفلت کردیم.

به هر حال من از همه کسانی که به صورت مستدل و متقن، بیانیه مذکور را محکوم کردند، تقدیر می‌کنم و امید دارم آنهایی که از روی غفلت یا اغراض خاص، این بیانیه را صادر کردند از مسیر اشتباه‌شان بازگردند و رویه خود را اصلاح کنند؛ البته طبیعی است که دادستان تهران در این راستا به تکلیف قانونی خود عمل خواهد کرد.

رئیس قوه قضائیه در ادامه تصریح کرد: رهبر معظم انقلاب در فرمایشات حکیمانه‌شان که روز گذشته ایراد فرمودند بار دیگر بر مقوله حفظ و تحکیم وحدت و انسجام ملی تاکید کردند و همه کارگزاران، جریانات و اقشار مردم را به اهتمام نسبت به این امر مهم فراخواندند؛ امید داریم همگان این فرمایشات مدیرانه، ناصحانه و حکیمانه معظم‌له را با جان و دل بپذیرند و عامل به آنها باشند. همان‌طور که رهبری فرمودند باید همه قوا نهایت همکاری را داشته باشند و به تعبیر ایشان باید از خدمتگزاران کشور به ویژه رئیس‌جمهور پرکار و پرتلاش حمایت شود.

وی همچنین تاکید کرد: قوه قضائیه در عمل به فرامین رهبر معظم انقلاب و در راستای ایفای وظایف و مسئولیت‌های ذاتی خود همچون همیشه در میدان خواهد بود و در جهت کمک به دولت برای رفع مسائل و مشکلات مردم همچنین تحکیم امنیت، نهایت تلاش و مجاهدت را خواهد داشت. اما آذر منصوری، رئیس جبهه اصلاحات ایران روز گذشته نسبت به اظهارات غلامحسین محسنی‌اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه درباره بیانیه اخیر این جبهه، واکنش نشان داد و نوشت: بیانیه جبهه اصلاحات، نه هم‌صدایی با دشمن که صدای مردم بی‌صدایی است که نگران ایران هستند. برخورد قضایی با «اظهارنظر، نقد و پیشنهاد راه‌حل» نشان‌دهنده بحران در شنیدن است. اصلاحات فقط پلی برای عبور از بحران‌ها نیست بلکه بخشی از راه‌حل‌هاست و باید باشد».

## ادامه تیتریک

# جریان تحریف

### موج واکنش‌ها

روزنامه جوان در گزارشی با تیتیر «حمایت رهبری و ادعای رسایی» نوشت: «در شرایطی که رهبر انقلاب با صراحت بر ضرورت حمایت از دولت و جلوگیری از تضعیف رئیس‌جمهور تاکید کردند، مقایسه رئیس‌جمهور فعلی با بنی‌صدر، اقدامی نسنجیده و برخلاف مصالح کشور است.» این روزنامه حتی فراتر رفت و در یادداشتی دیگر تاکید کرد که «نماینده‌ای که چنین اظهاراتی دارد باید پاسخ‌گو باشد و یک مصداق شایسته مجازات قضایی است.»

خبرگزاری تسنیم نیز در گزارشی با عنوان «خط قرمز وحدت» نوشت: «بیانات

رهبری راه را برای هرگونه تفرقه در کشور بست. هر صدایی که در تضاد با این موضع شنیده شود عملاً وحدت ملی را خدشه‌دار می‌کند.» در ادامه این گزارش، تسنیم از نمایندگان مجلس خواست با «سخنان سنجیده» به تقویت پیام رهبری کمک کنند.

روزنامه فرهیختگان، نزدیک به جبهه پایداری هم در یادداشتی تحت عنوان «تکرار یک قیاس غلط» به بررسی یادداشت رسایی پرداخت و نوشت: «شرایط کشور و جایگاه رئیس‌جمهور امروز هیچ شباهتی به دوران بنی‌صدر ندارد. هرگونه شباهت‌سازی تاریخی در این زمینه در بهترین حالت اشتباه و در بدترین حالت، عاملی برای تشویش آذهان عمومی است.»

پایگاه خبری مشرق نیوز نیز روز گذشته در بخشی از یک یادداشت با تیتیر «پارادایم نفاق پنبه شد؛ احیای خط فاصل با دشمن» نوشت: «بیانات دیروز رهبر انقلاب، پنبه کردن رشته‌های خط نفاق، احیای خط فاصل با دشمن و انهدام زیرساخت «فاز دوم» عملیات دشمن (پس از شکست بزرگ آنها در میدان نظامی) بود. این پایگاه در ادامه نوشت: «دفاع از رئیس‌جمهور و جدا کردن وی از جریان دوزیست نفاق به موازات نمایش پوسیدگی منطق «مذاکره با آمریکا» آن حرکت هوشمندانه‌ای است که هم بازی دشمنان برای دوقطبی‌سازی را به‌هم می‌زند و هم خط فاصل گفت‌وگویی جبهه ملت ایران با جبهه دشمنان او را پررنگ می‌کند؛ خط فاصلی که جریان نفاق، مأمور مخدوش یا گم کردن آن است.»

این پایگاه اخیراً نیز یادداشت تلگرامی محمد رضایی از فعالان رسانهای را بازنشر کرده بود که در بخشی از آن در تشریح عملکرد جریان تحریف نوشته شده بود: «تلاش برای وارونه‌نمایی واقعیت با هدف تغییر محاسبات ذهنی مردم و مسئولان از اهداف این جریان است. ترویج روحیه خودتحقیری در برابر غرب، عدم توجه به توان داخلی و کوچک نشان دادن ظرفیت مردم و کشور، بزرگ‌نمایی توان دشمن، بزرگ‌نمایی ضعف‌ها، بمباران ذهن مخاطب با شیوه‌های مختلف، جابه‌جا کردن مسائل اصلی و فرعی جامعه، تلاش

### دیپلماسی



برای راه‌اندازی جنبش تسلیم در مقابل دشمن و نشان دادن خود به عنوان تنها قهرمانان نجات و اصلاح کشور از جمله شیوه‌های عمل جریان تحریف است. هدف این جریان ناامید کردن جامعه و مسئولان از راه طی شده است. ترویج ناامیدی شاه‌کلید اصلی هدف آنهاست زیرا به خوبی می‌دانند یک جامعه ناامید، یک جامعه شکست خورده است».

### عملکرد جریان تحریف

پیش از این نیز سعید جلیلی، عضو شورای عالی امنیت ملی و مجمع تشخیص مصلحت «دم زدن مجدد عده‌ای از مذاکره» را به گوساله‌پرست شدن قوم موسی تشبیه کرده بود که خبرگزاری تسنیم در واکنش به آن نوشت: «تضارب آرا برای هر نظام حکمرانی مطلوب است به شرطی که کنش رادیکال‌گویی را از پای سیاست درآوریم!»

امیرحسین ثابتی، نماینده تهران نیز اخیراً به عیادت پزشک‌ان از سیدمحمد خاتمی واکنش نشان داده و در شبکه اجتماعی ایکس نوشته بود: «این اتفاق نمادین به وضوح نشان می‌دهد که نظام اولویت‌بندی مسائل کشور توسط پزشک‌ان چقدر معیوب است. لذا کار ما در مجلس نیز همین قدر سخت است؛ چون با دولتی طرف هستیم که در یک دنیای موازی دیگر سیر می‌کند...»

کامران غضنفری، نماینده تهران در مجلس نیز چندی پیش در پیامی ویدیویی طی سخنانی انتقادی نسبت به عملکرد دولت، مدعی همکاری پزشک‌ان با اسرائیل شد و عملکرد و مواضع رئیس‌جمهور را در راستای اهداف استکبار و در مسیر منافع آمریکا و رژیم صهیونیستی دانست. این موضعگیری غضنفری در حال حاضر، در هیأت نظارت بر رفتار نمایندگان مجلس در حال بررسی است.

کوچک‌زاده، دیگر نماینده تهران هم از قافله عقب نماند و طی روزهای گذشته، بعد از دیدار پزشک‌ان با رئیس‌جمهور آذربایجان، در ابتدای نطق میان‌دستور خود، هم‌زمان با حضور پزشک‌ان در مجلس خطاب به او گفت: آقای رئیس‌جمهور، به خدا بنی‌هاشم و بنی‌امیه که هر دو از قریش بودند نسبت

خویشاوندیشان دورتر از شما و الهام علی‌اف نبود، اهمیت؟

افراد دیگری هم در دوران پس‌اچنگ در شیپور تفرقه‌دمیدند از جمله پیمان جبلی که با میدان دادن به مخالفان، سعی در نادیده گرفتن عملکرد مثبت دولت در دوران جنگ داشت. وحید جلیلی، قائم‌مقام سازمان صدا و سیما او حتی پا را فراتر گذاشت و در یک برنامه‌ای تلویزیونی لفظ آغل را برای وطن به کار برد؛ تعبیری که واکنش‌های گسترده‌ای را به دنبال داشت و حتی برخی تندروها نیز حاضر به دفاع از او نشدند.

علی‌اکبر رائفی‌پور هم که اظهارنظرانش از زمان آغاز به کار دولت جنجال‌های زیادی به

پا کرده است، چندی پیش گفته بود: «ما با نجس‌ترین و کثیف‌ترین جریانات تاریخ انقلاب مواجه هستیم. انقلاب اسلامی موجوداتی به کثیفی این وفاقی‌ها به خودش ندیده است.»

چنین اظهارنظرهایی از سوی این جریان در حالی مطرح می‌شود که پس از جنگ ۱۲ روزه در همه سطوح حاکمیتی بر ضرورت حفظ وحدت و انسجام ملی تاکید شده و رهبری نیز آن را وظیفه‌ای همگانی دانسته‌اند.

### ضرورت مدیریت پیام‌های سیاسی در فضای رسانه‌ای

اما به نظر می‌رسد، افکار عمومی امروز بیش از هر زمان دیگری نسبت به عملکرد جریان تحریف حساس شده است؛ چراکه پس از انتشار یادداشت رسایی در پی بیانات رهبری، موج واکنش‌ها شدت گرفت و این اقدام از سوی بسیاری به عنوان «چالشی در برابر پیام وحدت» تعبیر شد.

نکته دیگر در این میان، اختلاف نظر‌ها درباره مفهوم حمایت و نقد بود؛ رهبری در بیانات خود تاکید کرده بودند که «حمایت به معنای نفی نقد نیست» گرچه این برداشت در رسانه‌ها محل اختلاف شد اما حتی رسانه‌های اصولگرا نیز اقدام رسایی را نه در چارچوب نقد سازنده بلکه در تضاد با پیام کلی رهبری ارزیابی کردند.

نکته سوم و مهم‌تر اینکه واکنش تند رسانه‌ها و کانال‌های نزدیک به نهادهای حاکمیتی نشان داد که حمایت از دولت و رئیس‌جمهور در مقطع فعلی به یک خط قرمز سیاسی تبدیل شده و در نهایت پیامدهای احتمالی این اظهارنظر برای رسایی است؛ برخی تحلیلگران معتقدند که این واکنش‌ها می‌تواند، مقدمه‌ای برای فشارهای سیاسی یا حتی پیگیری قضایی علیه رسایی باشد.

ماجرای اظهارات حمید رسایی بار دیگر نشان داد که مدیریت پیام‌های سیاسی در فضای رسانه‌ای کشور بیش از گذشته به «هماهنگی زمانی و محتوایی» وابسته است. هرچند اصل انتقاد در بیانات رهبری نفی نشده اما نحوه و زمان طرح آن می‌تواند، پیامدهای سیاسی گسترده‌ای به همراه داشته باشد.

# پزشکیان: دنبال سلاح اتمی نبودیم، نیستیم، نخواهیم بود

## گفت‌وگوی تلفنی پزشکیان و پوتین درباره انرژی، حمل‌ونقل، غنی‌سازی و اجلاس شانگهای

است. خاطرنشان کرد: امیدوارم توافقات صورت گرفته در عمل به حل و فصل هر چه سریع‌تر موضوع اوکراین بینجامد. رئیس‌جمهور کشورمان با بیان اینکه شخصاً تسریع در اجرای احداث خط‌آهن رشت-آستارا و دیگر توافقات فیما بین را پیگیری می‌کند، اظهار کرد: ایران علاوه بر حوزه تعاملات دوجانبه با روسیه، سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی نظیر اتحادیه اوراسیا، سازمان شانگهای و بریکس را بستر مساعدی برای همکاری با کشورهای عضو به خصوص روسیه و چین برای مقابله موثر با یکجانبه‌گرایی می‌داند.

رئیس‌جمهور همچنین با اشاره به سفر اخیر خود به ارمنستان، تصریح کرد: در این سفر نخست‌وزیر ارمنستان اطمینان داد که در گفت‌وگوها و توافقات اخیر این کشور با جمهوری آذربایجان و آمریکا، ملاحظات جمهوری اسلامی ایران و نیز روسیه به طور کامل لحاظ شده است. با این وصف معتقدم، چارچوب گفت‌وگوهای ۳+۳ با مشارکت ایران و روسیه، سازوکار موثرتر و کارآمدتری برای حل و فصل مسائل منطقه قفقاز خواهد بود.

در این نشست به طور کامل درباره مساله اوکراین بود. رئیس‌جمهور روسیه در ادامه، روند روابط با جمهوری اسلامی ایران را سازنده و پیاپی در حال ارتقا توصیف کرد و افزود: مبادلات تجاری دو کشور در ۶ ماهه ابتدایی امسال نیز ۱۱ درصد رشد داشته و همکاری‌ها در سایر عرصه‌ها از جمله احداث خط‌آهن مهم رشت-آستارا نیز رو به پیشرفت هستند.

پوتین با بیان اینکه همکاری دو کشور در زمینه نیروگاه‌های اتمی بوشهر نیز روند رضایت‌بخشی دارد، تصریح کرد: همه همکاری‌های فنی در زمان پیش‌بینی شده در حال انجام بوده و انتقال سوخت جدید برای این نیروگاه نیز در حال انجام است.

رئیس‌جمهور روسیه با تاکید بر اینکه برخورداری جمهوری اسلامی ایران از حق غنی‌سازی اورانیوم از نظر روسیه، کلیدی و قطعی است، گفت: امیدوارم که مذاکرات بر سر موضوع قطعنامه ۲۲۳۱ نیز به سرانجام مطلوب برسد.

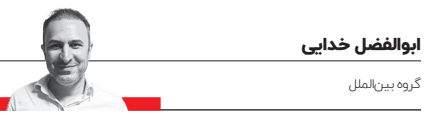
پزشکیان نیز در این گفت‌وگو با ابراز خرسندی از اینکه به گفته رئیس‌جمهور پوتین، مذاکرات آلاسکا نتایج رضایت‌بخشی داشته

**گروه سیاسی:** رئیس‌جمهور روز گذشته در گفت‌وگویی تلفنی با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه با قدردانی از مواضع دولت روسیه در رابطه با حق غنی‌سازی جمهوری اسلامی ایران گفت: ایران بر اساس مبانی اعتقادی و دکترین دفاعی خود، هرگز به دنبال ساخت سلاح اتمی نبوده، نیست و نخواهد بود.

رئیس‌جمهور روسیه نیز در این گفت‌وگو با تاکید بر اینکه برخورداری جمهوری اسلامی ایران از حق غنی‌سازی اورانیوم از نظر روسیه، کلیدی و قطعی است، گفت: امیدوارم که مذاکرات بر سر موضوع قطعنامه ۲۲۳۱ نیز به سرانجام مطلوب برسد. پزشکیان با قدردانی از مواضع دولت روسیه در رابطه با حق غنی‌سازی جمهوری اسلامی ایران افزود: ایران بر اساس مبانی اعتقادی و دکترین دفاعی خود، هرگز به دنبال ساخت سلاح اتمی نبوده، نیست و نخواهد بود. ولادیمیر پوتین در این تماس همچنین ضمن تشریح رنوس و نتایج مذاکرات اخیر خود با رئیس‌جمهور آمریکا در آلاسکا، با بیان اینکه در این رایزنی‌ها به نتایج خوبی رسیدیم که اگر به طور کامل اجرایی شوند، موضوع اوکراین حل و فصل خواهد شد، اظهار کرد: گفت‌وگوهای ما

# نبردی فراتر از مرزها

## دو راهبرد پرهزینه اسرائیل علیه انصارالله



ابوالفضل خدایی

گروه بین‌الملل

پس از حادثه هفتم اکتبر، عبدالملک الحوثی، رهبر انصارالله یمن، هشدار داد که در صورت دخالت مستقیم ایالات متحده در جنگ میان حماس و اسرائیل، این گروه با اقدام نظامی پاسخ خواهد داد. اندکی بعد، مقامات آمریکایی اعلام کردند که ناوشکن «یواس اس کارنی» چندین موشک کروز و پهپاد متعلق به حوثی‌ها که به سمت اسرائیل شلیک شده بودند را رهگیری و سرنگون کرده است.

حوثی‌ها به حملات خود با موشک و پهپاد ادامه دادند تا اینکه به‌طور رسمی ورود خود به جنگ را با هدف حمایت از فلسطینیان در نوار غزه اعلام کردند. ورود عملیاتی حوثی‌ها به عرصه درگیری با شلیک موشک‌ها و پهپادهایی به سمت اسرائیل و هدف قرار دادن کشتی‌های تجاری در دریای سرخ، نشان‌دهنده تغییر در الگوی رفتاری این گروه از یک نیروی شبه‌نظامی داخلی به بازیگری با اثرگذاری فرامنطقه‌ای است. تنش بین انصارالله و اسرائیل پای ایالات متحده آمریکا و بریتانیا را نیز به مهلکه باز کرد به گونه‌ای که حملات هوایی هماهنگی را علیه اهداف این گروه در یمن انجام دادند. با این حال، مشخص نیست که آیا این حملات در آینده نزدیک متوقف خواهند شد یا خیر زیرا حوثی‌ها اعلام کرده‌اند تا زمانی که آتش‌بس در نوار غزه برقرار نشده و اجازه ورود کمک‌های بشردوستانه به این منطقه داده نشود به عملیات نظامی خود ادامه خواهند

### ادامه یادداشت روز

## شاه وسیله کودتا بود

در متمم قانون اساسی، «قوای مملکت ناشی از ملت» دانسته شد (اصل ۲۶) و «وزرا مسئول در برابر مجلس» (اصل ۶۰) نه در برابر شاه. قانون اساسی تصریح می‌کند: «وزرا نمی‌توانند احکام شفاهی یا کتبی پادشاه را مستمسک قرار داده، سلب مسئولیت از خودشان بنمایند.» (اصل ۶۴). «کلیه قوانین و دستخط‌های پادشاه در امور مملکتی وقتی اجرا می‌شود که به امضای وزیر مسئول رسیده باشد...» (اصل ۴۵) تطبیق این اصول قانون اساسی با هم و عرف در ایران و دیگر ممالک مشروطه گویاست که اصل ۴۶ که «عزل و نصب وزرا را به موجب فرمان همایون پادشاه» (و نه حقوق پادشاه) می‌داند، کاملاً تشریفاتی است. این اصل به اصطلاح متمم است نه موجد و برای رسمیت دادن به تصمیم مجلس است؛ مانند محضرداری که به معامله دو طرف، بدون دخالت در محتوای آن رسمیت می‌دهد. اصل ۶۷ عزل «هیأت‌وزرا» را منحصرأ در صلاحیت «مجلس شورای ملی یا مجلس سنا» و در صورت «اظهار عدم رضایت» قرار داده است.

آقای دکتر غنی‌نژاد گفته‌اند اینکه «شاه نخست‌وزیر را برکنار کرده و فرد دیگری را منصوب کند، یک سنت مشروطه بود و بارها، شاید ده‌ها بار در تاریخ مشروطه تا آن سال این اتفاق افتاده بود.» این سخنی مطلقاً نادرست است. چراکه:

اولاً در ۲۲ مرداد که شاه آن فرامین عزل و نصب را امضا کرد، مجلس منحل نشده بود. (مجلس در ۲۸ آبان ۳۲ منحل شد.) مصدق در پی فرماندوم انحلال مجلس طی نامه‌ای به شاه در ۲۲ مرداد خواستار صدور فرمان انحلال مجلس هفدهم و انجام انتخابات مجلس هیجدهم شد که بی‌جواب ماند. در نتیجه، فرمان عزل مصدق و نصب زاهدی توسط شاه در شرایطی در تاریخ ۲۲ مرداد امضا و در نیمه شب ۲۵ مرداد ابلاغ شد که مجلس همچنان دایر بود.

ثانیاً سسنتی تحت عنوان اختیار شاه به عزل نخست‌وزیر در دوره فترت (تعطیلی مجلس) وجود ندارد. شاه تنها در صورت استعفا یا بیماری یا فوت یک نخست‌وزیر در دوره فترت، ناچارأ باید کسی را منصوب می‌کرد. اما هرگز عزل نخست‌وزیر سابقه نداشته بود. حتی رضاشاه نیز که نهادهای مشروطه را به شکلی فرمایشی درآورد بود، وقتی میلش به ادامه کار نخست‌وزیری نبود به او امر به استعفا می‌کرد. استنادی نیز که برخی به عزل مصمصا<sup>السلطنه</sup> در مرداد ۱۲۹۷ توسط احمدشاه می‌کنند، بلاموضوع است. چون او دستور شاه برای استعفا را نپذیرفت. شاه به دلیل میل انگلیس به اعمال قرارداد ۱۹۱۹ و بدون اینکه مصمصام را عزل کند، وثوق<sup>الدوله</sup> را منصوب

کرد. اما مصمصام همچنان خود را نخست‌وزیر می‌دانست و اعضای کابینه او و طیفی از مقامات دیگر نیز دولت جدید را به رسمیت نشناختند. از جمله در جریان سفر احمدشاه به اروپا، احتشام<sup>السلطنه</sup> و ممتازالدوله سفرای ایران در استانبول و پاریس که همچنان صمصام را نخست‌وزیر می‌دانستند، حاضر به همکاری با نصرت‌الدوله، وزیر خارجه دولت وثوق نشدند و نصرت‌الدوله نیز آن دو را عزل کرد و چون آن دو عزل خود را نپذیرفتند، هم‌زمان در هر یک از این دو شهر برای مدتی ایران دو سفارت داشت.

خطای شناختی آقای دکتر غنی‌نژاد در مورد سیستم پارلمانی و پادشاهی مشروطه به طورکلی و بی‌وجهی ایشان به عدم امکان عزل نخست‌وزیر توسط شاه در همه سیستم‌های پارلمانی، موجب اشتباهات جدی ایشان در ارتباط با بحث کودتا هم شده است. البته روشن است که در ۲۸ مرداد، شاه فرع بر اصل بود. اصل آمریکا بود که طی طرحی حساب شده و از طریق فشار اشرف و شوارتسکف و کریمت روزولت به شاه، از او دو ورقه سفید امضا گرفتند و روی آنها فرمان عزل مصدق و نصب زاهدی را نوشتند. شاه در این قضیه تنها یک وسیله بود. از آنجا که ما چاره‌ای نداریم جز اینکه تاریخ را بر مبنای اسناد و شواهد تاریخی بخوانیم، بهترین اسناد در این رابطه اسناد محرمانه کودتاست که توسط دولت آمریکا از محرمانه خارج شده‌اند. چهار تاریخ داخلی سازمان سیا و مهم‌تر از همه «گزارش ویلبر» که ۹ ماه بعد از کودتا توسط دونالد ویلبر، طراح اصلی کودتا، نوشته شد و در مارس ۲۰۰۰ توسط نیویورک تایمز منتشر شد، گویای جزئیات برنامه‌ریزی و عملیات کودتا ازجمله عملیات شاخه نظامی آن به ریاست سرهنگ جورج کارول و تصمیمات روزبه‌روز و ساعت‌به‌ساعت آنها در ستاد فرماندهی کودتا در سفارت آمریکا در تهران است. ۹۷۰ سندی نیز که در ۲۰۱۷ منتشر شد کاملاً قضایا را روشن می‌کند. در یکی از این اسناد که حاوی گزارش کریمت روزولت به یک جلسه در سیا در واشنگتن در ۲۸ آگوست (۱۰ روز بعد از کودتا) است، از او جمله توضیح می‌دهد که چطور بعدازظهر ۲۸ مرداد به خانه امن سیا در تهران که زاهدی را در آن نگه داشته بودند، رفت و او را برای سخنرانی به رادیو برد. (سند شماره ۳۰۷ مورخ ۲۸/آگوست/۵۳) در این اسناد به وضوح و روشنی از دستجات حدوداً ۱۰۰ نفره اراذل و اوباش که از ۷ نقطه در جنوب شهر حرکت کردند و به ادارات دولتی و روزنامه حمله کردند، پرداخته شده است. این اسناد نشان می‌دهد که چطور این جماعت بدون مانع به رادیو و خانه مصدق حمله کردند و چطور نظامیان با گارد خانه درگیر

شدند و با شلیک تانک در و دیوار خانه را خراب و راه را برای ورود جماعت به خانه و تخریب آن باز کردند.

تا کنون ۳ رئیس‌جمهور آمریکا (نیکسون، کلینتون و اوباما)، وزیر خارجه شاغل آلبرایت، Walter Trosin سخنگوی شاغل سیا در یک یادکست به نام langely به صراحت نقش عمده آمریکا در کودتا را تأیید کرده‌اند. انگلیس اگرچه سیاست «نه تأیید نه تکذیب» را پیشه کرده اما تاکنون جک استرا و دیوید اوئن (دو وزیر خارجه انگلیس) دنیس رایت (کاردار سفارت انگلیس در تهران بعد از کودتا و سفیر در تهران در دهه ۱۹۶۰) و وودهاس و داری‌شایر (رؤسای اد‌آی ۶ در دوره مصدق) با انتشار خاطرات و مصاحبه تفصیلی با سریال پایان امپراتوری به صراحت، نقش انگلیس در کودتا را تأیید کرده‌اند. به علاوه برای مقامات ایرانی نیز روشن بود که در ۲۸ مرداد چه اتفاقی افتاده است.

در مکاتبات اداری تا چند هفته بعد از اتفاق ۲۸ مرداد از آن به عنوان کودتا یاد می‌شد و شماری از این نامه‌ها منتشر شده است. اسدالله علم نیز در خاطراتش به دفعات از آن واقعه به عنوان کودتا یاد می‌کند و ... .

در مورد حزب توده نیز در میزگرد، زیاد سخن گفته شده است. اما اسناد آمریکا و انگلیس نشان می‌دهند که هدف از بزرگ‌نمایی نقش حزب توده، تسهیل کودتا در داخل و توجیه آن در سطح بین‌المللی بود. این حزب بعد از اصرار بر دادن امتیاز نفت شمال به شوروی و حمایت از فرقه دمکرات آذربایجان و دشمنی با مصدق کاملاً بی‌اعتبار شده بود. کاندیداهای این حزب در انتخابات دور هفدهم مجلس در اردیبهشت ۳۱ به شدت شکست خوردند. طبعاً با وجود کنترل ملاکین و خوانین و رؤسای عشایر، نفوذ بسیار بالای مراجع دینی و کنترل ارتش توسط امرای ارتش که توسط دو شاه پهلوی برکشیده شده بودند، هیچ شانسى در ایران نمی‌توانست داشته باشد. در سند «برآورد ملی اطلاعات» آمریکا(NIE) مورخ ۱۲ آگوست ۱۹۵۳ (شماره ۲۵۹) که از محرمانه خارج شده، شمار اعضای حزب توده حدود ۱۰هزار نفر برآورد و تأکید شده که حزب توده در موقعیتی نیست که بتواند، قدرت را به دست گیرد.

بسیاری نکات دیگر در میزگرد هست که برای اجتناب از درازی سخن به آنها نمی‌پردازم. از جمله سخن دکتر غنی‌نژاد در مورد شراکت ایران در عواید شرکت‌های تابعه شرکت نفت انگلیسی که با ملی شدن نفت بر باد رفت، کاملاً نادرست است. من قبلاً در دو مقاله در «دنیای اقتصاد» به آن پرداخته‌ام.



یمنی مخالف حوثی‌ها مانند شورای انتقالی جنوبی، تهدید انصارالله را از درون یمن مهار کند. اما تجربه‌های تاریخی، از جمله حمایت آمریکا از مجاهدین افغان، نشان می‌دهد که چنین راهبردهایی می‌توانند، پیامدهای بلندمدت وغیرقابل پیش‌بینی داشته باشند. در چشم‌انداز آینده‌ای نه‌چندان دور، منطقه خاورمیانه بار دیگر در آستانه تحولی پرتنش قرار می‌گیرد. در دل این تحولات، تقابل میان اسرائیل و جنبش انصارالله یمن به نقطه‌ای حساس و پیچیده می‌رسد. نشانه‌های اولیه از شدت گرفتن این رویارویی با پرتاب موشک‌ها و پهپادهای انصارالله به سوی سرزمین‌های اشغالی، امنیت اسرائیل را با چالشی جدی مواجه می‌کند. در واکنش به این تهدیدات، اسرائیل نیز به دنبال فشار علیه یمن با تکیه بر حمایت‌های نظامی و سیاسی ایالات متحده و دیگر متحدان غربی‌ی خواهد بود. این تقابل، تنها یک نزاع منطقه‌ای نیست بلکه بازتابی از رقابت‌های ژئوپلیتیکی گسترده‌تری است که آینده خاورمیانه را شکل خواهد داد.

### دیپلماسی

## دیپلماسی در تنگنای ماشه

### دوئل ایران و اروپا در سه‌شنبه سرنوشت‌ساز

سه‌شنبه، روز سرنوشت: این جمله شاید بهترین توصیف برای دور جدید مذاکرات ایران و تروئیکای اروپایی باشد. با نزدیک شدن به ضرب‌الاجل نهم شهریور و احتمال فعال شدن «مکانیسم ماشه»، پرونده هسته‌ای ایران در حساس‌ترین مقطع خود قرار گرفته است. همه نگاه‌ها به این نشست دوخته شده تا ببینند آیا دیپلماسی می‌تواند از انفجارِی سیاسی جلوگیری کند یا خیر. ایران با موضعی قاطع، هرگونه تمدید مهلت مکانیسم ماشه را رد کرده است. علی لاریجانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی و عباس عراقچی، وزیر امور خارجه هر دو با صدای بلند «نه» گفتند. این موضع قاطع، نشان از عدم تمایل ایران به بازی‌های فرسایشی است اما در عین حال، ریسک رویارویی مستقیم با اروپا را افزایش می‌دهد. در این میان، عباس عراقچی در تماسی تلفنی به وزرای خارجه اروپایی هشدار داد که توسل به مکانیسم ماشه، پیامدهای غیرقابل پیش‌بینی خواهد داشت. او تأکید کرد که اروپا با نقض تعهدات برجامی، مشروعیت قانونی برای استفاده از این مکانیسم را از دست داده است. با این حال، ایران همچنان بر آمادگی خود برای ادامه دیپلماسی تأکید کرده است. این رویکرد، در واقع ترکیبی از «هشدار جدی و انعطاف تاکتیکی» است که تهران برای جلوگیری از فشار حداکتری اروپا به کار گرفته است. از سوی دیگر، اروپایی‌ها نیز در بیانیه‌های خود، هرچند به یافتن راه‌حل دیپلماتیک متعهد ماندند اما فشار خود را بر ایران افزایش داده‌اند. آنها به‌طور مشخص از ایران خواسته‌اند که همکاری کامل با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی داشته و برای مذاکره با آمریکا آماده شود. در واقع اروپا با تهدید اسنپ‌پک، می‌کوشد ایران را به ترش در این دو محور وادار کند؛ اما هم‌زمان به دنبال حفظ نقش میانجی‌گر خود است و نمی‌خواهد، مدیریت کامل بحران به دست آمریکا بیفتد.

در این وضعیت پیچیده، نین‌نگاهی به تحرکات دیپلماتیک روسیه و چین نیز وجود دارد. مسکو و پکن به صراحت با فعال‌سازی مکانیسم ماشه مخالفت کرده‌اند و این اقدام را برای دیپلماسی مضر می‌دانند. با این حال، تحلیلگران معتقدند این حمایت‌ها بیشتر لفظی است و روسیه یا چین، توان یا اراده کافی برای ممانعت کامل از این اقدام را ندارند. تحولات موازی دیگر نیز بر پیچیدگی ماجرا می‌افزاید: هم‌زمان با مذاکرات، گفت‌وگوهای ایران و آژانس در وین در جریان است و خبرهایی از سفر مقامات آژانس به واشنگتن به گوش می‌رسد. این دوگانگی در نقش آژانس، موجب بی‌اعتمادی تهران شده و این نهاد را بیش از پیش زیر ذره‌بین قرار داده است. سه‌شنبه شاید یک نقطه عطف در عرصه دیپلماسی باشد. آیا قاطعیت ایران، اروپایی‌ها را به عقب‌نشینی وادار می‌کند یا این پرونده وارد مرحله‌ای پرهزینه خواهد شد؟ آینده این بحران، بیش از هر زمان دیگری به انعطاف‌پذیری و هوشمندی همه طرف‌ها گره خورده است. فعال‌سازی مکانیسم ماشه می‌تواند پیامدهای سیاسی، اقتصادی و امنیتی به دنبال داشته باشد و این آخرین شانس برای جلوگیری از بحران است.

وبترین: تازه‌های نشر

## مرز باریک عقل و جنون

ابعاد گوناگون رنج انسانی در **گل قرمز** فسی والود گارشین



«گل قرمز» مجموعه داستانی از نویسندهٔ فقید روس، فسی والود گارشین است. این مجموعه داستان، برگزیده‌ای از چندین کتاب از این نویسنده به شما می‌رود. عناوین داستان‌های آن عبارتند از: «چهار روز»، «فاجعه»، «یک عاشقانهٔ خیلی کوتاه»، «نقاش‌ها»، «شب»، «نامه‌هایی از پتریورگ»، «از خاطرات سرباز یوانف»، «گل قرمز»، «نادیژدا نیکلایونا» و «علامت». از آنجا که بسیاری از ایرانیان کمتر نامی از فسی والود گارشین شنیده‌اند، این مجموعه می‌تواند زمینه‌ساز شناخت بهتر از این نویسندهٔ شاخص باشد.

«گل قرمز» فسی والود گارشین، یکی از آثار کمتر شناخته شده اما تأثیرگذار ادبیات روسی در قرن نوزدهم است. داستان‌های این مجموعه هر یک به‌گونه‌ای عمیق و تکان‌دهنده به ابعاد گوناگون رنج انسانی، جنگ، بیماری روانی و تضادهای اجتماعی می‌پردازد. با وجود آنکه گارشین تنها چند داستان در طول زندگی کوتاه خود نوشت اما آثارش چنان عمق و قدرتی دارند که نام او را در کنار نویسندگان بزرگی چون داستایفسکی و چخوف قرار گرفته است.

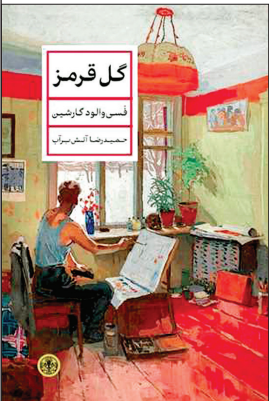
فسی والود گارشین از نویسندگان برجسته با سرنوشتی تراژیک در ادبیات روسیه قرن نوزدهم بود که زندگی کوتاه اما تأثیرگذاری داشت. او ۱۴ فوریه ۱۸۵۵ در یکاترینوسلاو به دنیا آمد و از همان کودکی با رنج‌های روانی و خانوادگی روبه‌رو شد؛ پدرش اقدام به خودکشی کرد و نخستین نشانه‌های اختلالات روانی نیز در نوجوانی در او پدیدار شد. گارشین در جریان جنگ روسیه و عثمانی در سال ۱۸۷۷ به‌صورت داوطلب به ارتش پیوست و در یکی از نخستین نبردها زخمی شد. این تجربه، نه تنها نقطهٔ پایان خدمت نظامی‌اش بود بلکه تأثیری عمیق بر نگاه انسانی و ضدجنگ آثارش گذاشت. او با خلق داستان‌های کوتاهی چون «گل قرمز» تصویری از رنج، اخلاق و پیچیدگی روان آدمی ارائه داد. گارشین گرچه در دنیای ادبیات به عنوان صدایی صادق و اندوهناک شناخته می‌شود، خود قربانی بحران‌های روانی شد و در ۳۳ سالگی، در پی یک حملهٔ عصبی، به زندگی‌اش پایان داد. آثار او هنوز الهام‌بخش نویسندگان و روان‌شناسانی است که در پی درک لایه‌های عمیق روان انسان‌اند.

«گل قرمز» یکی از تأثیرگذارترین و از نظر روان‌شناختی غنی‌ترین داستان‌های کوتاه ادبیات روسیه قرن نوزدهم است. این داستان که توسط فسی والود گارشین – که خود روحی عمیقاً رنج‌دیده بود و با بیماری روانی دست و پنجه نرم می‌کرد– نوشته شده، هم یک شاهکار ادبی و هم یک تأمل عمیقاً شخصی در مورد جنون، رنج و آرمان‌گرایی است. گارشین، معاصر داستایوفسکی و تولستوی، «گل قرمز» را در سال ۱۸۸۳ منتشر کرد و این داستان هم‌چنان تصویری تکان‌دهنده و نگران‌کننده از مرز شکننده بین سلامت عقل و جنون باقی مانده است. داستان در یک آسایشگاه روانی روستایی روسیه اتفاق می‌افتد، جایی که یک شخصیت اصلی بی‌نام – مردی با ذهنی ناپایدار اما شاعرانه و حساس – بستری می‌شود. روایت با دسترسی صمیمانه به دنیای درونی او روایت می‌شود و توهمات و تأملات فلسفی او را با شدتی دردناک ارائه می‌دهد. او شیفتهٔ سه گل خشخاش قرمز می‌شود که بیرون پنجره‌اش شکوفه می‌دهند و یکی از آن‌ها را ریشهٔ تمام شرارت‌های جهان می‌داند. او معتقد است با ریشه‌کن کردن و جذب شر گل به درون خود، می‌تواند جهان را نجات

دهد. این توهم به مأموریت معنوی او تبدیل می‌شود. با وجود مراقبت‌های پزشکی ارائه شده توسط کارکنان دل‌سوز، شخصیت اصلی واقعیت آن‌ها را رد می‌کند. در عوض، او یک کیهان درونی نمادینی می‌سازد که در آن رنج او بی‌معنی نیست بلکه رستگاری‌بخش است. داستان با ابهامی تراژیک به پایان می‌رسد: او گل را در عملی فداکارانه از زمین جدا می‌کند و کمی بعد، می‌میرد و خوانندگان را به این فکر می‌اندازد که آیا دیدگاه او جنون بوده یا چیزی متعالی‌تر.

«گل قرمز» مرز متخلخل بین جنون و شفافیت اخلاقی را بررسی می‌کند. گارشین بیماری روانی را نه به عنوان چیزی که باید مسخره یا پنهان شود بلکه به عنوان وضعیتی که ممکن است شرافت تراژیک خود را داشته باشد، ارائه می‌دهد. هذیان‌های شخصیت اصلی داستان، سرشار از اضطراب اخلاقی و فداکاری است و پرسش‌های نگران‌کننده‌ای را مطرح می‌کند: آیا جنون صرفاً ناتوانی در زندگی در جهانی به خطر افتاده است؟ آیا دیوانه قربانی است، پیش‌گو است یا هر دو؟ داستان هم‌چنین به رنج به عنوان نوعی تجربه معنوی اشاره می‌کند. شخصیت اصلی داستان درد خود را ضروری و تقریباً مقدس می‌داند. هم‌چنین یک لحن سیاسی آرام نیز در آن وجود دارد. گارشین به‌طور ظریفی، جهانی را نقد می‌کند که روح‌های حساس را به سوی نابودی سوق می‌دهد، در حالی که ریشه‌های بی‌عدالتی و شر را نادیده می‌گیرد. «گل قرمز» اثری استادانه و عمیقاً دل‌سوزانه است که از قالب کوتاه خود فراتر می‌رود. گارشین با نثری هم‌غانی و هم‌دل‌خراش به درد خاموش کسانی که دیوانه خوانده می‌شوند، صدا می‌بخشد و نگاهی اجمالی به جهانی ارائه می‌دهد که در آن رنج نه تنها می‌تواند تحمل شود بلکه سرشار از معنا نیز می‌شود.

علاوه بر داستان «گل قرمز»، داستان‌های دیگر این مجموعه هم هر یک با رویکردی متفاوت، اما هم‌راستا، به تجربه‌های انسانی در بستر جنگ، فقر، بیماری و ظلم می‌پردازند و با زبانی ساده و صمیمی، اما سرشار از بار فلسفی و اخلاقی، خواننده را به تفکر عمیق درباره ماهیت زندگی، مرگ و همدلی با دیگران و می‌دارند. یکی از ویژگی‌های بارز آثار گارشین، ترکیب نثر واقع‌گرا با درون‌مایه‌های روان‌شناسانه و نمادین است. او نه‌تنها از وضعیت بیرونی انسان‌ها سخن می‌گوید بلکه به لایه‌های پنهان روان آن‌ها نیز نفوذ می‌کند. در این میان، نگاه او به بیماران روانی به‌طرز شگفت‌انگیزی انسانی و دل‌سوزانه است. در روزگاری که افسردارای اختلالات روانی اغلب طرد و تحقیر می‌شدند، گارشین تلاش کرد نشان دهد این افراد نیز دارای درک، احساس و رنج‌های ژرف انسانی هستند.



### گل قرمز

فسی والود گارشین

ترجمه:

حمیدرضا آتش‌برآب

کتاب پارسه

صفحه

۵۹۸ هزار تومان

# در خدمت و خیانت کمدی

واکنش‌های شدید به **شوخی یک استندآپ کمدین با فردوسی**

جعلی را به شاعران بزرگ منتسب می‌کنند و از همه عجیب‌تر این‌که دربارهٔ ریشهٔ کلمات و ضرب‌المثل‌های فارسی، حرف‌های بی‌بنیان سر هم می‌کنند و از مجریان تلویزیون «به‌به و احسنت» می‌شنوند. ترویج ابتذال و سطحی‌نگری، نه تصادفی است و نه فقط حاصل گرایش به دیده شدن؛ بلکه راهی است برای مزبوری کردن اهل اندیشه و جنجالی کردن فضاهای عمومی به گونه‌ای که مجالی برای حرف منطقی و هنر قابل تأمل نماند. «ابتذال» به رغم آن‌چه در تلقی عام مشهور است به محتوای غیراخلاقی و مغایر عرف و ادب اطلاق نمی‌شود بلکه بیانگر هر چیزی است که سطحی، تکراری، نازل و ساده‌انگارانه است و از تمهیدات فنی و هنری بهرهٔ چندانی ندارد. بهره‌گیری تقننی از شعر و متون ادبی از دیرباز مرسوم بوده و روشی است برای انس به منابع فرهنگ و اندیشهٔ این سرزمین. شوخی با اشعار بزرگان و نقیضه‌سازی و مضمون‌پردازی نیز پیشینهٔ دیرین دارد. اما آسمان و ریسمان بافتن و آن را تفسیر شعر نامیدن، خیالات و موهوماتی بی‌ریشه را به عنوان اصول مکتب مولوی و شمس منتشر کردن، حرف‌های سرگرم‌کننده را در قالب ریشه‌شناسی کلمات و تمثیل‌های زبان فارسی طرح کردن و از همه بدتر، برای مخدوش کردن چهرهٔ فردوسی، به فحاشی و بی‌ادبی روی آوردن، حاصل کج‌فهمی و کج‌اندیشی است. فراگیری ابتذال و گسترش جنجال و عریده و فحاشی که روشی غیرانسانی برای ساکت کردن و انفعال و انزوای اهل فرهنگ و اندیشه است با آن‌که ممکن است دستاوردهای آنی و شهرت ناگهانی داشته باشد ولی در نهایت هیچ برنده‌ای ندارد. در فضای سیطرهٔ ابتذال و فحش و بی‌حیایی، فرهنگ آسیب می‌بیند و محیط زیست فکری و فرهنگی آلودتر و ناخوشایندتر از این‌که هست، خواهد شد.»

### در خدمت و خیانت کمدی

شیوا مقانلو، مترجم هم با اشاره به شهرت «کوزکو» به کلام صریحش، این برنامه را دارای «شوخی‌های زشت با فردوسی و شاهنامه» عنوان کرده و آن را راستای «برنامه‌های سرگرم‌کننده و مبتذل شبکه‌های اجتماعی» دانسته و آورده است: «نیتش هرچه بوده، نه خودش با این ویدئو محبوب شده، نه فردوسی منفور. اما راستش

ویدئویی کوتاه از زینب موسوی، استندآپ‌کمدین و بلاگر با موضوع «اسطوره»، «شاهنامه» و «فردوسی» در فضای مجازی واکنش‌های بسیاری برانگیخته است. از نقد دربارهٔ نوع مواجهه با این اثر حماسی ایران و فردوسی تا تأکید بر این‌که «شاهنامه» با توجه به اهمیتش به عنوان نمادی از ایران و ایران‌دوستی، موضوعی نیست که بشود با آن شوخی کرد تا فحاشی به خود طنزپرداز و معرفی این برنامه به عنوان پروژه‌ای در راستای تخریب «شاهنامه» و «فردوسی». صفحه اینستاگرامی منتسب به دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی با انتشار بیت «زمانه بس که یلید و پلشت و مسخره شد / عیازسنجی خورشید کار شب‌پره شد» به جنجال زینب موسوی طنزپرداز دربارهٔ فردوسی واکنش نشان داد.

### مواهب و خطرات ابتذال

اسماعیل امینی، طنزپرداز، شاعر، پژوهش‌گر و مدرس دانشگاه در یادداشتی با عنوان «دربارهٔ ابتذال فراگیر و مواهب و خطرات آن» که برای انتشار در اختیار ایسنا قرار داده، نوشته است: «صفحات فضای مجازی را که باز می‌کنی می‌بینی؛ این یکی با هیجان دارد از روش‌های «مخزنزی» در شعر سعدی می‌گوید و آن یکی بسا لبخند، ویژگی‌های «کراش» حافظ را بیان می‌کند و آن دیگری از «گل گل شاعران» بر سر بخشیدن و نبخشیدن سمرقند و بخارا به خال هندوی یار، داد سخن می‌دهد. پس از فروکش کردن گرد و خاک آن خواننده‌ای که نعره می‌زد و جیغ می‌زد و صدایش را کلفت و خراشیده می‌کرد تا یک بیت مثنوی را ده‌ها بار بخواند و خیال می‌کرد که چه خلاقیتی دارد در ارائهٔ اشعار کهن، حالا روش‌های عجیب‌تری برای جلب نظر مخاطبان پرشمار و کسب شهرت و درآمد ناگهانی به بازار مجازی آمده و آن شخم زدن متون ادبی و مسخره‌بازی بر اساس شعر و زبان فارسی است. مانند همیشه سرچشمهٔ ابتذال از تلویزیون است؛ از آن روزگار که مجری تلویزیون با لودگی «هیشیمبالا شیمبالا» می‌خواند و با کلمات تصادفی بینندگان شعر بداهه می‌ساخت تا این روزگار که برنامه‌های رسانهٔ ملی، کارشناسانی دارد که از همه طرف افتاده‌اند به جان شعر و زبان فارسی؛ شعر را غلط می‌خوانند و از خودشان تفسیرهای من‌درآوردی می‌کنند، شعرهای

### نقد فیلم



محمد تقی‌زاده

منتقد

منطق روایی فیلم «پیر پسر» بیش از آنکه جریان روشنفکری را نمایندگی کند، تداعی‌گر برخی فیلم‌فارسی‌هایی است که منطق چندانی ندارند. در فیلم اکثای براهنی نیز با وجود ارجاعات ادبی از هملت و داستایوفسکی تا شاهنامه و ماجرای رستم و سهراب و از عقده ادیب فروید تا نشانه‌های فرمالیستی فیلم، مسیر قصه و شخصیت‌ها تا حد زیادی یادآور فیلم‌فارسی‌های قبل از انقلاب است و ادعای ادبیات کلاسیک و سینمای روشنفکری تنها در ظاهر و برخی ارجاعات و نشانه‌ها، قابل اعتنا و توجه است و در کلیت این ادعا قابل اثبات نیست. برای مثال، می‌توان از خانه غلام شروع کرد که باوجود منش بی‌نهایت منفی، لات‌مآبانه و شیطان‌صفتانه‌اش، یکی از پسران آن‌قدر روشنفکر، مؤدب و سربیزیر است که حتی موقع خوردن غذا نیز دست از کتاب خواندن نمی‌کشد! این جهان صفر و صدی فیلم اگر بی‌نظیر نباشد کم‌نظیر است که یک پدر آن‌قدر منفی و شیطانی است و پسری که از همان خون و بزرگ شده آن خانه است چنین آرام و سربیزیر از آب درآمده است. دربارۀ ورود بازیگر زن فیلم به خانه و زندگی غلام و پسرانش نیز اوج این بی‌منطقی بروز و ظهور پیدا می‌کند اینکه این زن چگونه متوجه نیت غلام نمی‌شود و مستأجر او می‌شود؟ چطور باوجود مرادبه با غلام به پسرش علاقه پیدا می‌کند و در نهایت منطق پس دادن پول و همراه شدن با مرد شیطان صفتی چون غلام باستانی تا سر حد مرگ چه بوده که این زن به ظاهر باهوش و پیچیده متوجه آن نشده و تا نزدیک شدن به مرگ و تجاوز پیش رفته است.

### شخصیت‌پردازی؛ پاشنه آشیل اصلی

اصلی‌ترین پخش فیلم که ضربه اساسی را به آن زده، شخصیت‌پردازی آن است که حتی بازی بازیگران را نیز تضعیف کرده است. ضعیف‌ترین شخصیت‌ها به رعنا و علی برمی‌گردد. رعنا زنی است که در عین حال که فرهیخته، هنری و حتی ثروتمند و متمول به نظر می‌رسد، در همان فضا

بیچاره، فقیر و خنگ و منفعل است. رعنا در عین حال که در به‌در دنبال خانه است و برای خانۀار شدن حتی به شیطانی چون غلام باستانی پناه می‌برد در همان حال خیلی مرفه و شیک به نظر می‌رسد تا جایی که هیچ‌کس متوجه نمی‌شود چرا مجبور شده یا خواسته به خانه غلام رجوع کند؟ آیا اینقدر بیچاره و بدبخت بوده؟ در فیلم و شخصیت رعنا چنین استیصالی دیده نشده. از سوی دیگر، چطور رعنا به عنوان یک زن عاقل و بالغ که در برخی لحظات باهوش و پیچیده نیز معرفی شده، متوجه دام انداختن و فریب غلام باستانی نمی‌شود. غلام برای او هدیه و ماشین ظرفشویی می‌خرد، او را



# کاری کنید

## آنجلینا جولی و مارک رافلو به شدت به قحطی در غزه واکنش نشان دادند

رافلو در این بیانیه گفت: «این یک فاجعه طبیعی نیست، خشکسالی نیست. این یک فاجعه ساخته دست بشر، یک اقدام جنایتکارانه از سوی بشر برای کشتن غیرنظامیان است و این کار توسط رژیم صهیونیستی و ارتش رژیم صهیونیستی انجام می‌شود. وی افزود در حالی که غذا در یک طرف مرز فراوان است، غیرنظامیان در غزه هیچ چیزی ندارند.»

این بازیگر به طور مستقیم از آمریکا، بریتانیا، آلمان و رهبران اروپایی درخواست کمک کرد و از آنها خواست تا برای جلوگیری از تلفات بیشتر «کاری انجام دهند».

وی تأکید کرد بیش از ۸۰ درصد از کشته‌شدگان در این درگیری غرنظامی بوده‌اند و این وضعیت را «بدون‌هوار» و «دلخراش» خواند.

رافلو همچنین گرسنگی اجباری در غزه را یک سیاست عمدی و نه یک اتفاق طبیعی خواند و افزود: «آنچه در غزه شاهد آن هستیم فقط یک تراژدی نیست بلکه یک جنایت علیه بشریت است. گرسنگی اجباری، یک قحطی ساخته بشر است و کودکان و خانواده‌ها در حالی که جهان در سکوت نظاره‌گر است از بین می‌روند».

وی هشدار داد که بی‌عملی جهانی به معنای همدستی در این جنایت است و خواستار پاسخگویی، آتش‌بس دائمی و حفاظت از جان غیرنظامیان شد. وی گفت: «رهبران جهان سکوت شما همدستی است. بی‌عملی شما این رنج را دامن می‌زند. ما نمی‌توانیم در حالی که تمام یک ملت گرسنه هستند، دست روی دست بگذاریم. بشریت از ما بیشتر می‌خواهد. کاری نکنید! صدای‌تان را بلند کنید. خواستار پایان دادن به این قحطی شوید. خواستار پایان دادن به نسل‌کشی و ویرانی باشید. خواستار پاسخگویی باشید. خواستار زندگی باشید.» بیش از نیم میلیون نفر در غزه گرفتار قحطی شده‌اند؛ وضعیتی که با گرسنگی گسترده، فقر مطلق و مرگ‌های قابل پیشگیری همراه است.

این در حالی است که برای اولین بار اخیراً قطعی در عزه توسط سازمان‌های بین‌المللی تأیید شده است. سازمان غذا و کشاورزی ملل متحد (فاو)، سازمان یونسف، برنامه جهانی غذا (WFP) و سازمان جهانی بهداشت (WHO) به طور مشترک بر فوریت واکنش بشردوستانه نسبت به وضعیت عزه تأکید کرده‌اند.

این هشدار با توجه به افزایش مرگ‌ومیرهای ناشی از گرسنگی، وخامت سریع سطح سوء تغذیه حاد و کاهش شدید سطح مصرف غذا مطرح شده است؛ شرایطی که در آن صدها هزار نفر روزها بدون هیچ غذایی سر می‌کنند. در همین حال، صدای بمباران همچنان در آسمان غزه شنیده می‌شود. تو تعداد شهیدهای جنگ غزه که از اکتبر ۲۰۲۳ آغاز شد ب نزدیک به ۶۲ هزار و ۷۰۰ نفر رسیده است. همچنین بیش از ۱۵۷ هزار و ۹۵۰ نفر زخمی شده‌اند.

آنجلینا جولی در تازه‌ترین واکنش خود نسبت به بحران انسانی در غزه، با انتشار پیامی در صفحه اینستاگرامش، از «بی‌تفاوتی جهانی و همدستی آشکار» در استمرار قطعی در این باریکه تحت محاصره اسرائیل انتقاد کرد.

جولای با انتشار ویدیویی از توماس فلچر، معاون دبیرکل سازمان ملل متحد در امور بشردوستانه که در آن از وضعیت غزه سخن می‌گوید، نوشت قحطی در این منطقه «با بی‌تفاوتی ممکن شده و با همدستی جهانی ادامه پیدا می‌کند. در برابر چشم‌های همه ما، قحطی‌ای در حال رخ دادن است و هیچ‌کس بی‌گناه نیست. قحطی در غزه، قحطی جهان است».

او همچنین با طرح این پرسش که «شما در مقابل این واقعت چه کرده‌اید؟» افزود: «این حطی، روح ما را می‌آزاد و باید ما را به واکنش وادارد».

پیام جولی به سرعت در شبکه‌های اجتماعی بازتاب گسترده‌ای یافت و موجی از تحسین و ستایش از سوی کاربران سراسر جهان ایجاد کرد.

بسیاری از هواداران او، شجاعت این بازیگر در بیان حقیقت در شرایطی که بسیاری سکوت اختیار کرده‌اند را ستودند. یکی از کاربران نوشت: او همیشه در کنار تاریخ ایستاده و از حقوق بشر دفاع می‌کند. کاربر دیگری جولی را «بانسوی آنتن» توصیف کرد و افزود که او صدایی قهرمانانه برای انسان‌های آسیب‌پذیر در سراسر جهان دارد.

هوادران فلسطین نیز در واکنش به پیام جولی، از او قدردانی کردند و یادآور شدند که حمایت‌های جهانی از مردم غزه در چنین شرایطی اهمیت حیاتی دارد. یکی از کاربران نوشت: او همیشه برای فلسطینی‌ها سخن گفته است.

این واکنش جولی نمونه‌ای آشکار از تأثیرگذاری چهره‌های مشهور در جلب توجه به بحران‌های انسانی و ایجاد فشار برای اقدام جهانی است و بار دیگر نگاه‌ها را به وضعیت فاجعه‌بار غزه جلب کرده است؛ منطقه‌ای که ماه‌هاست تحت محاصره کامل قرار دارد، زیرساخت‌های حیاتی آن فروپاشیده و با کمبود شدید غذا و دارو مواجه است.

از سوی دیگر مارک رافلو، بحران غزه را قحطی ای خواند که به دست بشر ایجاد شده و جنایت علیه بشریت است و از رهبران جهان خواست از خسارات بیشتر جلوگیری کنند. این بازیگر آمریکایی، رهبران جهان را به مداخله در نوار غزه فراخواند و بحران انسانی رو به وخامت در غزه را قحطی ساخته بشر و جنایت علیه بشریت خواند.

وی در اینستاگرام، ویدیویی منتشر کرد که در آن به بحران اشاره می‌کرد و با استناد به یافته‌های فاز امنیت غذایی (IPC) که نهاد بین‌المللی مسئول اعلام شرایط حتمی است و تأیید می‌کرد که غزه وارد وضعیت حتمی شده، خواستار واکنش کشورها شد.

مبتذل یعنی مستعمل، یعنی تکراری و شوخی این طوری از بی هنری است... من هیچ مشکلی با هزل ندارم و از دوست داران هزل‌ها ام هزل عرصه هنرمندی است. شاید دشوارترین کار در انواع شوخ‌طبعی است. با این که یک خانم هزل بگوید هم مشکلی ندارم، مشکل من با لودگی است. این که به دودستی‌ترین شکل ممکن، جلوی چشم هزاران بیننده این محتوای سفیخ را بر زبان بیاوری، غم‌انگیز است. کم‌دین اگر ذره‌ای مطالعه در هزل داشته باشد و اگر کمی با شاهنامه دهم‌خور باشد، می‌تواند بهترین محتوای طنز را بگوید. اما خبر هر دوی آن‌چه گفتم، بسیار دشوار است. شاهنامه ۵۴ هزار بیت است و تاریخ هزل در شعر و ادب فارسی به هزار و خرده‌ای سال پیش برمی‌گردد که ابیات‌شان دست‌کم یک جلد شاهنامه است. خب از همین بی‌حوصلگی و بی‌مایگی، همین شوخی سطحی تولید می‌شود.» در مقابل حسین عصاران، نویسنده‌ای که در زمینه شاهنامه‌آثاری منتشر کرده در یک استوری اینستاگرامی تأکید کرد: «اساساً نباید چنین کارهایی را بیش از حد جدی گرفت» چرا که «موسوی یک طنزپرداز است و البته طنزپرداز قابل ملاحظه‌ای هم نیست.» او یادآور شد که پیش‌تر احمد شاملو هم نقدهایی تند به فردوسی و شاهنامه داشت، بی‌آن‌که چنین موجی از جنجال برپا شود. البته که جنس شوخی موسوی با شاهنامه کمی تند و بی‌پروا بوده است. فضای شبکه‌های اجتماعی نشان داد که بخش بزرگی از کاربران حساسیت بالایی روی شاهنامه و فردوسی دارند. به هر حال در این سال‌ها ملی‌گرایی یک نوع المان هویتی هم هست. به همین دلیل، آن‌ها قرائت زینب موسوی را نوعی «توهین به زبان فارسی و پرچم‌دار آن» تلقی کردند. حتی برخی با زبان تندتر نوشتند که «هیچ‌کس حق ندارد با شاهنامه شوخی کند» و طنز در این حوزه به معنای «بی‌حرمتی» است.

این ابتذل فکر و گفتاری، چیزی یک‌بار نیست، شبیه و هم‌رسان است. همون گنداب اتاق فکر «عشق ابدی» که ظاهر آن زبانی شوهای مبتذل مشابهِش هم در راه؛ ادامه همون فضای حاکم بر اینستاگرامه که بی‌مصرف‌ترین بلاگرها رو دارای فالوئرهای میلیونی کرده. واسه چنین برنامه‌سازها و برنامه‌ریزهایی، کلید موفقیت اینه: نمایش افکار جلف، گفتار جلف و رفتار جلف! پسرهای المیاد نجوم ایران در دنیا مقام اول شدن؛ دخترهای بسکتبالیست و پاتیناز کارمون مقام آوردن. دیده شدن؟ نه! کسی فیلم زندگیشون رو می‌سازه؟ نه! بسازن، دیده می‌شه؟ نه! همین دیگه، کوزکوی نادان طبق الگوریتم عمل کرده!» رضا ساکی، طنزپرداز نیز در مطلبی با عنوان «در خدمت و خیانت کمدی» نوشته است: «هزل محترم است. مولوی، سنایی، عبید، ایرج، یغما، خاقانی، عمران صلاحی و... هزل گفته‌اند و سروده‌اند. هزل‌گویی معلمی است و تعلیم اخلاق است اما هزل در آوردن از چیزی که هزل نیست، لودگی است. اینجا می‌خواهم نشان بدهم چرا «این شوخی» با شاهنامه، لودگی و مبتذل است. بدیهی است که با شاهنامه می‌توانیم، شوخی کنیم و باید شوخی کنیم و همان‌طور که قبلاً هم گفته‌ام، شاهنامه مقدس نیست. اما این مورد خاص از شوخی با شاهنامه، لوده است و لودگی ابتذل است. در هزل اگر شاعر بخواهد به عضو جنسی مردانه اشاره کند یا نامش را می‌برد یا تشبیه‌اش می‌کند. هدف شاعر از چنین کاری با تقد روابط میان آدم‌هاست، یا شکستن تابوهاست یا می‌خواهد با داستانی جنسی یا درباره عمل جنسی، حرفی دیگر بزند. همان‌طور که استاد «کریم زمانی» درباره هزل‌های مولانا می‌گوید که از دل آتش، آبی گوارا بیرون می‌کشد. اما اگر ما به سراغ شاهنامه برویم و بخواهیم یک مار را به [آن] عضو مردانه تشبیه کنیم، کارمان سخیف، مبتذل و بی‌مایه است.

به غلام هم که رجوع کنیم، ایرادات شخصیتی کمی ندارد اما تمرکز زیادی روی این کاراکتر، تابوشکنی از یک ضدقهرمان تمام عیار و شکستن شمایل مهربان و فداکار پدر در سینمای ایران به همراه بازی با کیفیت حسن پورشیرازی سبب شده که خلأهای شخصیت پردازی غلام کمتر به چشم بیاید. مخاطب تا انتها متوجه نمی‌شود که آیا غلام کاری جز زن‌بارگی دارد یا نه و با وجود دارایی او و خانه چند صدمیلیاردی شمال شهرش، درآمد او از چیست که حاضر است برای بودن کوتاه‌مدت با یک زن و پز دادن پیش رفقایاش ۱ میلیارد تومان خرج کند؟ بازیگری در پیرپسری یکی از محورهای مهم تمرکز و تأکید فیلمساز بوده است به طوری که بهترین نقش چند دهه بازیگری حسن پورشیرازی به واسطه حضور در این فیلم محقق شده است، محمد ولی‌زادگان به واسطه ایسن فیلم و حضور کوتاه‌تر و مؤثر به عموم مخاطبان سینما معرفی شده و لیلا حاتمی و حامد بهداد به نظر می‌رسد توانستند با عموم مخاطبان ارتباط برقرار کنند اما با دقت و تأمل بیشتر روی وجوه عمیق‌تر این بازیگران، نکات مفید و جالبی به ذهن خطور می‌کند.

حسن پورشریازی گویی طلب سال‌ها ممارست، عشق و انگیزه بالا برای حرفه بازیگری خود را در پیرپسر گرفته است، حتماً غلام باستانی بهترین کاراکتر و بازی حسن پورشریازی است و حتی بعید به نظر می‌رسد تا سال‌ها چنین نقشی با چنین کیفیت و حضوری به او پیشنهاد و از سمت او اجرا شود. این قدر حضور پورشریازی در فیلم مسحورکننده و عجیب بوده که حتی منتقدان سرسخت فیلم نیز نتوانستند از کیفیت بازی او ایراد بگیرند و برگ برنده، امتیاز اصلی و محل هم‌گرایی همه منتقدان و مخاطبان فیلم، بازی بازیگر اصلی آن حسن پورشریازی بوده است. از پورشریازی که فاصله بگیریم، مناقشات آغاز می‌شود؛ حامد بهداد اگرچه تلاش خود را برای یک نقش متفاوت و جدید انجام داده و سعی کرده از شمایل قبلی فاصله بگیرد اما ضعف شخصیت‌پردازی و تکنیک‌های تصنعی و به‌بار نشسته‌ی بازیگر سبب شده، نقش علی جزو نقاط ضعف فیلم باشد. نقشی که همان‌گونه که عنوان شد از شخصیت‌پردازی ضعیف نیز ضربه خورده است: مشخص نمی‌شود چرا علی این قدر خوب، سره‌زیر، اخته و حتی توسی‌خور است، چرا هیچ‌وقت به معنای واقعی و باوجود این همه تحقیر و فشار خشمگین نمی‌شود و دلیل این همه خوب بودن او چیست؟ از طرفی بخشی از بار فرمالیستی و نمادگرایی فیلم روی دوش شخصیت علی بنا نهاده شده است و از سویی، لحظات عاشقانه فیلم و رابطه دوتایی رعنا و علی از بخش‌های مهم فیلم است. در کل، قرار بوده علی نقش محوری فیلم همچنان که اسم فیلم به نام او یعنی پیرپسر گذاشته شده و فینال فیلم با او به اتمام می‌رسد اما حجم انفعال، بازی به حامد بهداد که شاید انتخاب اشتباه او نیز می‌زد بر علت بوده و همچنان مشخص نبودن محوریت و اصالت او در فیلم‌نامه سبب شده، هم نقش و هم بازی او با ایرادات جدی همراه شود.

بدون اجاره به خانه‌اش دعوت می‌کند اما با تعجب و حیرانی از نظر داشتن غلام به خود ابراز تعجب می‌کند. مگر این حد از خنگ بودن امکان دارد؟ از سوری دیگر او برای پول حاضر به همراهی با غلام می‌شود اما با کمترین زمان و اندک صحبتی که با علی داشته از کار خود پشیمانی می‌شود و پول را برمی‌گرداند. اگر قصد گرفتن نداشته چرا در مقابله با علی از توانایی مالی می‌گوید و کارش را توجیه می‌کند و اگر هرزگی کرده و خودش را فروخته چرا اینقدر زود پشیمان می‌شود و ژست عاشقی می‌گیرد: اصولاً ضعیف‌ترین و منفعل‌ترین شخصیت داستان همین رعناست که از هرزه تا معصومیت، از فرهیختگی تا حماقت و از عاشق تا هوس‌باز را تداعی اما مشخص نمی‌شود کدامیک است؟ علی دیگر کاراکتر ضعیف و منفعل فیلم است. او در ابتدا و در کنار رضا در حسرت ارتباط با حتی یک زن خیابانی است اما هیچ‌وقت مشخص نمی‌شود که چرا او نتوانسته با این همه ویژگی مثبت انسانی که در خانه یک دیو و شیطان بروز کرده، افتخار ارتباط با یک دختر ساده و نجیب را پیدا کند؟ آیا این اختگی نمادین است و قرار است علی، انفعال جریان کتاب‌خوان و به قول خودش آدم‌خوب‌ها را نمایندگی کند؟ این نمادگرایی در مواجهه با جهان زغال غلام برای چیست؟

[illegible]

دیدگاه: یادداشت روز

## رکود بین‌التعطیلین

چرا بازار سهام با رشد مواجه نشد؟

|                        |
|------------------------|
| <div>گروه اقتصاد</div> |
|                        |

در صبحی آرام و آفتابی در تهران، وقتی خیابان‌ها به دلیل تعطیلی بین‌التعطیلین خلوت‌تر از همیشه بود، بازار سهام ایران زیر سایه سنگین رکود فرو رفت. معامله‌گرانی که با امید به تالار بورس قدم گذاشتند با ارزش معاملات ناچیز در کانال ۲۰۰۰ میلیارد تومانی و خروج مداوم پول حقیقی از سهام مواجه شدند. در همین حال، بازار ارز که هنوز از جهش غیرمنتظره روزهای پایانی مرداد به خود می‌لرزد شاهد تلاش بازارساز برای بازگرداندن دلار به کانال ۹۴هزار تومانی بود. در این میان، وعده‌های وزیر نفت برای افزایش ۶۰ درصدی ذخایر گازی نیروگاه‌ها، نوبه روزهایی روشن‌تر برای صنایع می‌داد اما معامله‌گران طلا تحت تأثیر رشد اونس جهانی و حراج جدید سکه با دقت بیشتری تحولات را رصد می‌کردند. شهریورماه با نشست‌های دیپلماتیک، سفر رئیس‌جمهور به چین و سایه مکانیسم ماشه برای بازارهای ایران، ماهی سرنوشت‌ساز شده است. گزارش‌ها نشان می‌دهد، ارزش معاملات سهام و حق تقدم در اِین روز در کانال ۲۰۰۰ میلیارد تومانی قرار داشت و از ۱۳مردادماه تاکنون از مرز ۳۰۰۰ میلیارد تومان فراتر نرفته است. این کاهش قابل توجه ارزش معاملات، نشانه‌ای از کاهش نقدینگی و احتیاط سرمایه‌گذاران در بازار است. شاخص کل بورس با افت ۴۲۵۴ واحدی به ۲ میلیون و ۴۷۰ هزار و ۹۵۸ واحد رسید اما شاخص هم‌وزن با رشد اندک ۷۴۱ واحدی، عملکرد بهتری از شرکت‌های کوچک و متوسط را نشان داد. با این حال خروج پول حقیقی از سهام و حق تقدم برای سومین روز متوالی ادامه یافت و تنها صندوق‌های طلا شاهد ورود پول حقیقی بودند، در حالی که صندوق‌های درآمد ثابت و سهام با خروج نقدینگی مواجه شدند. تحلیلگران معتقدند که با فرارگیری شاخص کل در منطقه حمایت تکنیکی، احتمال نوسان مثبت در کوتاه‌مدت وجود دارد اما شرط اصلی بهبود بازار، رفع بدبینی سرمایه‌گذاران و توقف خروج پول حقیقی است. در بازار ارز پس از جهش غیر منتظره قیمت دلار در آخرین روز مرداد به بالای ۹۵هزار تومان، بازارساز با مداخله در روز شنبه قیمت دلار تهران را به کانال ۹۴ هزار تومانی بازگرداند. با این حال، اختلاف مثبت تمام اقلام ارزی با دلار تهران نشان‌دهنده تداوم هیجانات در بازار است. حباب درهم تعدیل شد اما بازار ارز همچنان تحت تأثیر اخبار نشست معاونان وزارت خارجه ایران و اروپا و احتمال فعال‌سازی مکانیسم ماشه در ۹ شهریور قرار دارد.

سفر رئیس‌جمهور پزشکیان به چین، به‌عنوان اصلی‌ترین خریدار نفت ایران و میانجی روابط ایران و عربستان، نیز از رویدادهای کلیدی است که می‌تواند بر بازار ارز تأثیر بگذارد. در صورتی که این سفر دستاوردهای اقتصادی ملموسی داشته باشد، ممکن است به تثبیت بازار ارز کمک کند. در حوزه انرژی، ناترازی برق و گاز در ماه‌های سرد سال همواره چالش‌برانگیز بوده و به صنایع و تولید داخلی آسیب زده است. وزیر نفت، محسن پاک‌نژاد، اعلام کرد که ذخایر گازی نیروگاه‌ها در سال جاری ۶۰ درصد نسبت به سال گذشته افزایش یافته و هدف دولت جلوگیری از قطعی گاز و تعطیلی‌های زمستانی است. در صورت تحقق این وعده، می‌توان انتظار بهبود عملکرد صنایع و کاهش فشار بر بازار سهام را داشت زیرا ناترازی انرژی یکی از عوامل اصلی کاهش اقبال سهامداران به بورس در فصل سرد است. در بازار طلا، اظهارات جروم پاول، رئیس فدرال رزرو درباره کاهش نرخ بهره و تنش‌های روسیه و اوکراین، باعث رشد اونس جهانی طلا شد. در ایران، بانک مرکزی با اعلام حراج سکه با ضرب ۸۶ در ۵ شهریور و پیش‌فروش سکه در ۱۷ شهریور به دنبال تعدیل حباب سکه و طلاست. حباب سکه امامی به ۱۵.۲ درصد و حباب طلای آب شده به ۴۱۷ هزار تومان کاهش یافت. این اقدامات بانک مرکزی تاکنون در کنترل هیجانات بازار طلا مؤثر بوده و با جذب نقدینگی بیشتر به ثبات بازار کمک کرده است. کاهش تخصیص ارز برای واردات در سال ۱۴۰۴ نسبت به سال گذشته نیز نشان‌دهنده محدودیت‌های اقتصادی در شرایط تحریم است. از ابتدای سال تا ۲۸ مرداد ۲۱ میلیارد و ۱۵۱میلیون دلار ارز برای واردات تخصیص یافته که نسبت به ۲۵ میلیارد و ۳۶۹ میلیون دلار در دوره مشابه سال قبل کاهش یافته است. این کاهش، با توجه به شرایط جنگی کشور، قابل پیش‌بینی بود اما می‌تواند فشار بر صنایع وابسته به واردات را افزایش دهد. در مجموع، بازارهای مالی ایران در شهریورماه تحت تأثیر عوامل داخلی و خارجی متعددی قرار دارند. موفقیت در مدیریت اِین چالش‌ها نیازمند سیاست‌گذاری دقیق، تقویت زیرساخت‌ها و جلب اعتماد سرمایه‌گذاران است تا از تشدید رکود و خروج نقدینگی جلوگیری شود.

# توسعه

### بررسی تحولات اقتصادی

# بن‌بست رشد

## چرا اقتصاد دیجیتال برای اقتصاد ایران حیاتی است؟

|                        |
|------------------------|
| <div>گروه اقتصاد</div> |
|                        |

مسیرهای سنتی رشد اقتصاد در ایران مسدود شده‌اند و پژوهش‌های اقتصادی نشان می‌دهند که اقتصاد دیجیتال تنها حوزه‌ای است که می‌تواند ایران را از سقوط به «تله رشد پایین» نجات دهد. اقتصاددانان معتقدند این بخش ظرفیت ناچِی اقتصاد ایران در دهه آینده را دارد.

اقتصاد دیجیتال برای ایران حیاتی است زیرا اقتصاد سنتی کشور به دلیل موانع ساختاری، تحریم‌ها، وابستگی به نفت و ناکارآمدی‌های نهادی با محدودیت‌های جدی مواجه است. این موانع، رشد پایدار را دشوار کرده و کشور را در معرض «تله رشد پایین» قرار داده است، جایی که اقتصاد نمی‌تواند از سطح مشخصی از درآمد سرانه فراتر رود. اقتصاد دیجیتال با ویژگی‌هایی مانند مقیاس‌پذیری بالا، هزینه‌های پایین‌تر برای نوآوری و دسترسی به بازارهای جهانی می‌تواند این بن‌بست را بشکند. این حوزه امکان ایجاد ارزش افزوده از طریق فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی، بلاک چین و تجارت الکترونیک را فراهم می‌کند و به کسب‌وکارهای کوچک و متوسط اجازه می‌دهد که بدون نیاز به زیرساخت‌های سنگین سنتی رشد کنند. علاوه بر این، اقتصاد دیجیتال می‌تواند بهره‌وری را در

بخش‌های مختلف، از کشاورزی تا خدمات، افزایش دهد و با ایجاد فرصت‌های شغلی جدید، به‌ویژه برای جوانان تحصیل‌کرده، بیکاری را کاهش دهد. داده‌های جهانی نشان می‌دهد، کشورهایی که روی اقتصاد دیجیتال سرمایه‌گذاری کرده‌اند، توانسته‌اند رشد اقتصادی خود را تسریع کنند؛ برای مثال، سهم اقتصاد دیجیتال در تولید ناخالص داخلی چین به بیش از ۳۸ درصد رسیده است. در ایران با وجود زیرساخت‌های اینترنتی رو به رشد و نیروی انسانی متخصص، این بخش می‌تواند به‌عنوان موتور محرک‌ای برای تنوع‌بخشی به اقتصاد عمل کند و وابستگی به درآمدهای نفتی را کاهش دهد. همچنین اقتصاد دیجیتال امکان جذب سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی را با هزینه‌های کمتر فراهم می‌کند و می‌تواند با دور زدن برخی محدودیت‌های تحریم، دسترسی به بازارهای بین‌المللی را تسهیل کند. با این حال تحقق این ظرفیت نیازمند سیاست‌گذاری هوشمند، بهبود زیرساخت‌های دیجیتال، اصلاح قوانین و تقویت اعتماد عمومی به پلتفرم‌های دیجیتال است. بدون این اقدامات، فرصت طلایی اقتصاد دیجیتال برای نجات ایران از رکود اقتصادی از دست خواهد رفت.

### جامعه

# چشم‌انداز طبقه متوسط

## آیا اوضاع برای طبقه متوسط تغییر می‌کند؟

|                               |
|-------------------------------|
| <div>روزنامه‌نگار توسعه</div> |
|                               |

طبقه متوسط در ایران با چالش‌های عمیقی مواجه است که می‌تواند، آینده آن را به دو مسیر متضاد سوق دهد: مرگ تدریجی یا تبدیل شدن به نیروی محرکه تحولات اجتماعی. کاهش رفاه اقتصادی، محدودیت‌های فزاینده بر آزادی‌های فردی، اجتماعی و سیاسی و ناامیدی روزافزون از تحقق مطالبات، این طبقه را در تنگنای بی‌سابقه‌ای قرار داده است. از منظر جامعه‌شناسان، نارضایتی این طبقه می‌تواند به دلیل نقش محوری‌اش در فرهنگ، آموزش و اقتصاد به تحولات غیر قابل پیش‌بینی منجر شود. با این حال به نظر می‌رسد، شکاف میان انتظارات طبقه متوسط و پاسخ‌های ساختار سیاسی عمیق‌تر از آن است که به آشتی یا تفاهم ساده‌ای منجر شود.

علی‌اصغر سعیدی، جامعه‌شناس، معتقد است که مشکلات اقتصادی برای طبقه متوسط قابل هضم نیست،

#### چاماندن از جهان

جهان، از چین، ژاپن و کره جنوبی تا ویتنام، تایلند و حتی بنگلادش در تکاپوی همگامی با تحولات پرشتاب انقلاب صنعتی چهارم است. درحالی که صنایع ایران با چالش‌هایی مانند تأمین آب، برق، گاز، منابع مالی و بروکراسی پیچیده دست‌وپنجه نرم می‌کنند، صنعت جهانی در حال تحول سریع با این انقلاب است. اجماع جهانی بر این است که در آینده‌ای نه‌چندان دور، کشورها به دو دسته همراهان و جاماندگان از انقلاب صنعتی چهارم تقسیم خواهند شد. برای همراهی با انقلاب صنعتی چهارم، نظام حکمرانی ایران باید رویکردی جامع و منسجم اتخاذ کند که همگام با تحولات فناوری و نیازهای اقتصاد دیجیتال باشد. ابتدا باید زیرساخت‌های دیجیتال مانند اینترنت پرسرعت، شبکه‌های 5G و مراکز داده را تقویت کند زیرا اینها ستون



فقرات انقلاب صنعتی چهارم هستند. سرمایه‌گذاری در آموزش و پرورش برای تربیت نیروی انسانی متخصص در حوزه‌هایی مثل هوش مصنوعی، اینترنت اشیا و بلاک‌چین ضروری است چراکه نیروی انسانی ماهر، هسته اصلی رقابت در این انقلاب است. اصلاح بروکراسی و ساده‌سازی مقررات برای کسب‌وکارهای نوپا و فناوری‌محور می‌تواند، نوآوری را تسریع کند، در حالی که پیچیدگی‌های اداری فعلی مانع رشد استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان است. ایجاد مشوق‌های مالیاتی و تسهیل دسترسی به منابع مالی برای شرکت‌های فعال در فناوری‌های نوین، به‌ویژه در شرایط محدودیت‌های بین‌المللی، حیاتی است. نظام حکمرانی باید با تقویت دیپلماسی اقتصادی، همکاری‌های بین‌المللی در حوزه فناوری را گسترش دهد تا ایران بتواند از دانش و سرمایه جهانی بهره‌مند شود، مشابه تجربه ویتنام و کره جنوبی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی. حمایت از تحقیق و توسعه در بخش خصوصی و دولتی، همراه با ایجاد پارک‌های فناوری و مراکز نوآوری، می‌تواند اکوسیستم کارآفرینی را تقویت کند. همچنین اصلاح

قوانین مالکیت فکری برای حفاظت از نوآوری‌ها و افزایش اعتماد به پلتفرم‌های دیجیتال ضروری است. در کنار اینها، حل چالش‌های زیرساختی مانند تأمین پایدار آب، برق و گاز برای صنایع فناوری‌محور باید در اولویت باشد زیرا قطعی‌های مکرر انرژی به بهره‌وری آسیب می‌زند. نظام حکمرانی باید از رویکردهای منسوخ و متمرکز فاصله بگیرد و با شفافیت و مشارکت بخش خصوصی، محیطی رقابتی ایجاد کند که ایران را در زنجیره ارزش جهانی انقلاب صنعتی چهارم قرار دهد. بدون این اصلاحات، خطر جا ماندن از تحولات جهانی و تعمیق شکاف اقتصادی با کشورهای پیشرو افزایش خواهد یافت.

تجربه کشورهای پیشرو در انقلاب صنعتی چهارم نشان می‌دهد که موفقیت در همگامی با این تحولات نیازمند استراتژی‌های هدفمند و منسجم است. کره جنوبی با سرمایه‌گذاری کلان در زیرساخت‌های دیجیتال مانند شبکه‌های 5G و آموزش نیروی انسانی در حوزه‌هایی مثل هوش مصنوعی و رباتیک به یکی از پیشگامان جهانی تبدیل شده است. این کشور از دهه ۱۹۹۰ با برنامه‌های ملی مانند «گره دیجیتال» زیرساخت اینترنت پرسرعت را گسترش داد و با حمایت از شرکت‌هایی مثل سامسونگ و ال‌جی، اکوسیستم نوآوری را تقویت کرد. چین با تمرکز بر سیاست‌های صنعتی مانند «ساخت چین ۲۰۲۵» میلیاردها دلار در هوش مصنوعی، اینترنت اشیا و تولید هوشمند سرمایه‌گذاری کرده و با ایجاد شهرهای هوشمند و پلتفرم‌های دیجیتال مانند علی‌بابا، اقتصاد دیجیتال را به ۳۸ درصد از تولید ناخالص داخلی خود رسانده است. ژاپن با استراتژی «جامعه ۵/۰»، فناوری را با نیازهای اجتماعی ادغام کرده و با تمرکز بر رباتیک و اتوماسیون، بهره‌وری صنایع خود را افزایش داده است. ویتنام با اصلاحات اقتصادی، جذب سرمایه‌گذاری خارجی از شرکت‌های فناوری مانند اینتل و سامسونگ و تمرکز بر آموزش فنی، توانسته در زنجیره تأمین جهانی فناوری جایگاه پیدا کند. تایلند از طریق برنامه «تایلند ۴/۰» روی دیجیتالی‌سازی صنایع و حمایت از استارت‌آپ‌ها متمرکز شده و با ایجاد مناطق ویژه اقتصادی، سرمایه‌گذاری خارجی را جذب کرده است. حتی بنگلادش با توسعه زیرساخت‌های دیجیتال و آموزش نیروی کار ارزان‌قیمت به قطبی برای برون‌سپاری خدمات فناوری تبدیل شده است. این کشورها نشان می‌دهند که موفقیت در انقلاب صنعتی چهارم نیازمند ترکیبی از زیرساخت‌های قوی، آموزش هدفمند، سیاست‌گذاری منعطف و همکاری بین دولت، بخش خصوصی و دانشگاه‌هاست.

کانال‌های رسمی برای مشارکت سیاسی و محدودیت‌های موجود، احتمال سوق یافتن این نارضایتی به سمت اعتراضات خیابانی یا اشکال دیگر تقابل را افزایش می‌دهد.

ساختار سیاسی ایران با توجه به ماهیت ایدئولوژیک و تمرکزگرای خود، تاکنون نشانه‌های روشنی از تمایل به اعطای آزادی‌های بیشتر یا اصلاحات ساختاری متناسب با مطالبات طبقه متوسط نشان نداده است. این عدم انعطاف به همراه تداوم فشارهای اقتصادی، چشم‌انداز تفاهم را تیره می‌کند. با این وجود، تاریخ نشان داده که طبقه متوسط در جوامع مختلف، زمانی که تحت فشار قرار می‌گیرد، می‌تواند نیروی محرکه تغییرات بزرگ باشد. در ایران نیز این طبقه ممکن است شود یا با یافتن راه‌های خلاقانه برای کشگری به نقش‌آفرینی در تحولات آینده بپردازد.

در نهایت، آینده این موضوع به عوامل متعددی بستگی دارد: میزان تاب‌آوری طبقه متوسط، شدت فشارهای اقتصادی و سیاسی و توانایی ساختار سیاسی برای پاسخ‌گویی حداقلی به مطالبات. بدون تغییر در رویکرد حاکمیت، احتمال تفاهم کم است و مسیر پیش‌رو یا به مهاجرت گسترده‌تر یا به تنش‌های اجتماعی منجر خواهد شد. با این حال، پویایی طبقه متوسط و ظرفیت آن برای بازتعریف نقش خود، می‌تواند معادلات را به نفع تغییر هدایت کند، مشروط به اینکه بسترهای لازم برای کشگری سازنده فراهم شود.

# سقوط رتبه علمی دانشگاه‌ها

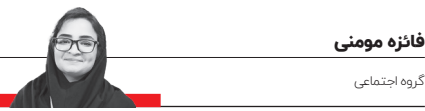
## دانشگاه‌های ایران دیگر در جهان حرفی برای گفتن ندارند

**گروه اجتماعی:** رتبه دانشگاهی ایران حتی از عربستان هم پایین‌تر آمده است و تنها دو دانشگاه کشور در میان جمع بزرگی از دانشگاه‌های جهان قرار دارند. رتبه‌بندی‌های بین‌المللی دانشگاه‌ها، به ویژه نظام رتبه‌بندی شانگهای یا ARWU، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های سنجش کیفیت علمی و پژوهشی مؤسسات آموزش عالی است. این نظام سالانه بیش از ۲۵۰۰ دانشگاه جهان را بررسی و هزار دانشگاه برتر را معرفی می‌کند و از معیارهای عینی مانند تعداد برندگان جایزه نوبل، تعداد پژوهشگران پراستناد، مقاله‌های منتشر شده در مجلات معتبر و عملکرد سرانه دانشگاه استفاده می‌کند. در رتبه‌بندی سال ۲۰۲۵ روند نزولی حضور دانشگاه‌های ایرانی آشکار است: ایران تنها ۶ دانشگاه در میان هزار دانشگاه برتر دارد، در حالی که این رقم در سال ۲۰۲۴، ۹ دانشگاه بود. در مقابل، عربستان سعودی با ۱۳ دانشگاه و ترکیه با ۱۱ دانشگاه جایگاه بهتری کسب کرده‌اند. در رتبه‌بندی شانگهای سال ۲۰۲۵، ۶ دانشگاه ایرانی موفق به حضور در میان هزار دانشگاه برتر جهان شدند. این دانشگاه‌ها شامل دانشگاه علوم پزشکی تهران، دانشگاه تهران، دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه صنعتی شریف، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و دانشگاه علوم پزشکی ایران هستند. جایگاه این دانشگاه‌ها در بازه‌های رتبه‌ای ۴۰۱ تا ۱۰۰۰ قرار دارد؛ برای نمونه، دانشگاه تهران و علوم پزشکی تهران در گروه ۴۰۱ تا ۵۰۰، تربیت مدرس در بازه ۷۰۱ تا ۸۰۰ و دانشگاه شریف و علوم پزشکی شهید بهشتی در بازه ۸۰۱ تا ۹۰۰ جای گرفته‌اند. علوم پزشکی ایران نیز در بازه ۹۰۱ تا ۱۰۰۰ دیده می‌شود. مطابق داده‌ای Clarivate ایران در سال ۲۰۲۵ هیچ دانشگاهی در جمع ۵۰۰ دانشگاه برتر نداشت و در کل تنها ۶ دانشگاهش در میان هزار دانشگاه قرار گرفتند. این کاهش نسبت به سال‌های گذشته، نشان‌دهنده روند

سیروسفر

## صف تحقیر

## چرا ایرانی‌ها برای رفتن به چین شب تا صبح پشت سفارت می‌مانند؟



فائزه مومنی

گروه اجتماعی

خیابان موحدانش در محله اقدسیه تهران در تاریکی شب فرو رفته و صدها نفر جادر، پتو و فلاسک در دست کنار دیوار بتنی سفارت چین روی زمین خوابیده‌اند. صفی طولانی که از نیمه‌شب شکل گرفته، قرار است اامداد آنها را به پشت شیشه بخش کنسولی برساند. این صحنه که کاربران شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها آن را «عجیب» و «تحقیرآمیز» نامیدند، تنها یک تصویر از روابط پیچیده و نامتوازن ایران و چین است؛ روابطی که سطح رسمی آن سرشار از شعار «شراکت راهبردی» و «همکاری ۲۵ ساله» است اما در عمل شهروندان ایرانی را مجبور می‌کند با بدن خسته و سرد، ساعت‌ها منتظر دریافت ویزا بمانند. صف‌های طولیل مقابل سفارت چین از پاییز ۱۴۰۲ زمانی آغاز شد که این سفارتخانه به دلیل وجود ربات‌های فروش نوبت و سوء استفاده برخی آژانس‌های مسافرتی، سامانه اینترنتی تعیین وقت را تعطیل کرد و نوبت‌دهی را به صورت حضوری و روزانه انجام داد. از آن زمان متقاضیان روادید، حتی پیش از طلوع آفتاب، روبه‌روی دیوار سفارت می‌ایستند و برای ثبت‌نام در لیست دستی با یکدیگر رقابت می‌کنند. در روزهای پرمقاضی، برخی افراد از شب قبل صندلی و پتو می‌آورند و روی آسفالت می‌خوابند تا شانس بیشتری برای ورود به صف داشته باشند. مسئولان سفارت نیز با نصب تابلو، فرآیند را شبیه دستگاه‌های نوبت‌دهی بانکی کرده‌اند؛ نوبت‌ها به ترتیب توزیع می‌شود و طبق دستورالعمل ۴ روز در هفته ویزا صادر می‌شود. این وضعیت با اعتراضات گسترده همراه شد. وزارت امور خارجه و انجمن دوستی ایران و چین در دیدارهایی با سفير چین تأکید کردند که صف‌های فیزیکی در عصر هوش مصنوعی قابل قبول نیست و خواستار بازگشت به سیستم الکترونیک یا پرون‌سپاری خدمات ویزا شدند. علالدین بروجردی، رئیس انجمن دوستی ایران و چین، صریحاً گفته است که چنین شیوه صدور روادید برای مردم ایران «زیبنده نیست». با این حال این اتفاق نیفتاد اما دیروز در واکنش به انتشار عکس‌های صف شبانه، سفارت چین در تهران با صدور بیانیه‌ای تأکید کرد که صدور روادید به صورت عادی چهار روز کاری و برای درخواست‌های فوری سه روز کاری زمان می‌برد؛ در شرایط انسانی با اضطراری این زمان به یک روز کاری کاهش می‌یابد. این سفارتخانه توصیه کرد که متقاضیان حداقل ۱۵ روز پیش از سفر برای ویزا اقدام

نزولی و زنگ خطری برای آموزش عالی کشور است. در مقابل، ترکیه توانسته است ۱۱ دانشگاه خود را در میان هزار دانشگاه برتر جای دهد. گرچه این کشور نیز مانند ایران هیچ دانشگاهی در میان ۵۰۰ دانشگاه نخست ندارد اما حضور گسترده‌ترش در فهرست ۱۰۰۰ دانشگاه نشان از ثبات جایگاه علمی آن دارد. عربستان سعودی اما رشد چشمگیری داشته است. این کشور در رتبه‌بندی ۲۰۲۵ تعداد ۱۳ دانشگاه در میان هزار دانشگاه برتر دارد که ۴ دانشگاه آن حتی در جمع ۵۰۰ دانشگاه نخست جهان جای گرفته‌اند. این دستاورد نه تنها در تعداد بلکه در کیفیت و جایگاه گروهی دانشگاه‌ها نیز از ایران فراتر رفته است. در واقع ایران تنها دو دانشگاه در جمع ۵۰۰ دانشگاه برتر دارد و حضورش در رتبه‌های پایین‌تر پررنگ‌تر است در حالی که عربستان ۴ دانشگاه در این رده دارد و ترکیه اگرچه بدون دانشگاه در میان ۵۰۰ دانشگاه نخست است اما ۱۱ مرکز علمی‌اش در جمع هزار دانشگاه جهان قرار گرفته‌اند. این ارقام آشکارا بیانگر عقب‌نشینی ایران در رقابت منطقه‌ای هستند؛ کشوری با سابقه علمی طولانی که امروز از نظر کمی و کیفی نسبت به رقبای منطقه‌ای خود جایگاه پایین‌تری پیدا کرده این داده‌ها نشان می‌دهد که عربستان نه تنها تعداد دانشگاه بیشتری در فهرست دارد بلکه حضور چند دانشگاه در گروه‌های بالاتر (۵۰۰+۱۰۱) نیز بیانگر کیفیت بهتری است. ایران با اینکه سابقه علمی طولانی دارد از نظر کمی و کیفی در حال عقب‌نشینی است.

### چرا افت کردیم؟

یکی از دلایل مهم افت رتبه دانشگاه‌های ایران، کاهش استقلال دانشگاه‌ها در تصمیم‌گیری‌های علمی و مدیریتی است. در سال‌های

اخیر، نهادهای مختلفی مانند شورای عالی انقلاب فرهنگی، بسیج اساتید و مراجع امنیتی در انتخاب و جذب اعضای هیات علمی دخالت می‌کنند. این مداخلات موجب شده، دانشگاه‌ها نتوانند بر اساس نیازهای علمی خود نیرو جذب کنند و کیفیت هیات علمی تضعیف شود. حذف یا برکناری اساتید منتقد که در رسانه‌ها گزارش شده نیز به خروج نخبگان و افت سطح علمی انجامیده است.

### بودجه ناکافی و ضعف زیرساخت

منابع مالی دانشگاه‌های دولتی ایران عمدتاً صرف پرداخت حقوق و هزینه‌های جاری می‌شود و بودجه نچیزی برای تحقیقات و توسعه باقی می‌ماند. گزارش‌ها تأکید دارند که تجهیزات آزمایشگاهی بسیاری از دانشگاه‌ها بیش از دو دهه به‌روزرسانی نشده‌اند. داده‌های Clarivate نیز نشان می‌دهد، ایران حتی یک دانشگاه در میان ۱۰۰ دانشگاه برتر ندارد؛ کمبود بودجه پژوهشی، حضور در مجلات معتبر و جذب پژوهشگران برجسته را دشوار می‌کند و به افت رتبه می‌انجامد.

### مهاجرت نخبگان و اعضای هیات علمی

کاهش سطح دستمزد اساتید و مشکلات معیشتی بسیاری از اعضای هیات علمی و پژوهشگران ایرانی را به مهاجرت واداشته است. بخشی از این مهاجرت به کشورهای همسایه از جمله عربستان، قطر، عمان و

چین، شهر منوعه، شانگهای مدرن یا طبیعت یون‌نان را ببینند، بخش دیگری از جمعیت صفا‌ها را تشکیل می‌دهند.

### لغو یک طرفه روادید

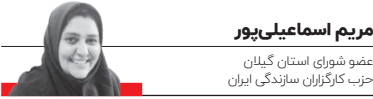
رابطه یک‌طرفه ویزایی بین تهران و پکن یکی از اصلی‌ترین عواملی است که این صف‌های طولانی را برای افکار عمومی غیرقابل تحمل کرده است. دولت ایران در تیرماه ۱۳۹۸ برای افزایش ورود گردشگران چینی، ویزا را به طوریکه‌جانبه برای اتباع چین لغو کرد؛ چینی‌ها فقط با گذرنامه معتبر می‌توانند بدون ویزا به ایران بیایند و ۲۱ روز اقامت داشته باشند. این تصمیم پس از پاندمی نیز در هیات وزیران دولت چهاردهم تمدید شد اما پکن نه‌تنها اقدامی متقابل نکرد بلکه صدور ویزا برای ایرانیان را پیچیده‌تر کرد. در حالی که رسانه‌ها بارها از وزارت خارجه خواسته‌اند متقابلاً لغو ویزا توسط چین را مطالبه کنند، هنوز اقدامی ملموس از سوی پکن مشاهده نمی‌شود. حتی انتقال آثار تاریخی ایران به نمایشگاه‌های چین، نماد دیگری از این عدم تقارن است. در بهمن ۱۴۰۳ نمایشگاهی با عنوان «سرزمین مهر» شامل ۱۵۱ اثر تاریخی از رزمندگان ایران– از اشیای فلزی و سفالی گرفته تا فرش و نقاشی– در موزه دانشگاه سیچوان چنگدو افتتاح شد. وزارت فرهنگ و گردشگری چین پیشنهاد کرده است که مدت این نمایشگاه یک سال دیگر تمدید و آثار در سه موزه دیگر نیز به نمایش گذاشته شود. با وجود این، تنها نمایشگاه چینی در ایران (آبان ۱۴۰۲) شامل ۸۰ قلم اثر و با قدمتی بسیار کمتر برگزار شد. منتقدان می‌گویند که وزارت میراث فرهنگی بدون دریافت تعهد متقابل، گنجینه‌های چند هزار ساله را برای مدت طولانی از کشور خارج می‌کند، در حالی که طرف چینی تاکنون آثار خود را به ایران نفرستاده است. منافع یک‌طرفه چین از روابط با ایران– از خرید نفت با تخفیف و دسترسی به بازار داخلی گرفته تا بهره‌گیری از آثار تاریخی و معافیت ویزا– نباید باعث شود که عزت شهروندان ایرانی نادیده گرفته شود. صف‌های تحقیرآمیز برای دریافت ویزا، اهدای آثار باستانی بدون ضمانت بازگشت و سکوت دستگاه دیپلماسی، نشان می‌دهد که رابطه تهران و پکن بیش از آنکه «شراکتی برابر» باشد به «وابستگی یک‌طرفه» شبیه شده است. قطعاً دولت باید در مذاکرات آینده با چین، مساله لغو ویزا برای ایرانیان و سامان‌دهی نظام نوبت‌دهی الکترونیک را به‌عنوان پیش‌شرط روابط فرهنگی و اقتصادی مطرح کند. صف‌هایی که این روز‌ها در خیابان اقدسیه تهران دیده می‌شود تنها صف دریافت ویزا نیست؛ صف انتظار برای توازن و احترام در روابط ایران و چین است. در حالی که دولت ایران بارها برای نشان دادن حسن‌نیت، درهای کشور را به روی گردشگران و سرمایه‌گذاران چینی باز کرده و حتی آثار تاریخی خود را بدون گرفتن تضمین متقابل در اختیار موزه‌های چین گذاشته است، شهروندان ایرانی در مقابل سفارت چین هنوز باید شب را روی زمین به صبح برسانند. این تناقض نه به نفع اقتصاد ملی است و نه شأن مردمی که در شرایط دشوار اقتصادی به دنبال فرصت‌های تحصیلی، درمانی یا تجاری هستند.

ترکیه صورت می‌گیرد و بعضی اساتید در دانشگاه‌های کشورهای دیگر پست‌های مدیریتی می‌گیرند. داده‌های منتشر شده در سال ۲۰۲۴ نشان می‌دهد که حدود ۲۵ درصد از اساتید دانشگاه‌های ایران در سال‌های اخیر مهاجرت کرده‌اند که ضربه جدی به کیفیت پژوهش و آموزش وارد می‌کند. بخش دیگری از افت رتبه‌ها به فشارهای سیاسی مرتبط است. در پی اعتراض‌های سال‌های اخیر، تعدادی از استادان به دلیل دیدگاه‌های سیاسی یا عدم تطابق با خط‌مشی رسمی از دانشگاه‌ها اخراج شدند هرچند در دولت چهاردهم، عده‌ای از آنها به دانشگاه‌ها برگشتند اما این رویه نه تنها به کاهش استقلال دانشگاه‌ها منجر می‌شود بلکه باعث خروج اجباری برخی نخبگان و آسیب به فضای علمی می‌گردد. افزون بر این، دخالت نهادهای غیرآکادمیک در انتخاب رؤسای دانشکده‌ها و استادان به بی‌اعتمادی و کاهش انگیزه علمی منجر شده است. به دلیل محدودیت‌های مالی و سیاسی، بسیاری از استادان و دانشجویان ایرانی نمی‌توانند در کنفرانس‌های بین‌المللی شرکت کنند یا پروژه‌های مشترک با دانشگاه‌های معتبر جهان انجام دهند. این محرومیت، که در گزارش‌ها به آن اشاره شده، باعث کاهش دید جهانی پژوهش‌های ایرانی و تضعیف معیارهایی همچون تعداد مقالات در مجلات Nature و Science می‌شود. در مقابل، کشورهای غربی با سرمایه‌گذاری‌های کلان، همکاری‌های بین‌المللی و جذب پژوهشگران خارجی توانسته‌اند، حضور خود را در رتبه‌بندی‌های جهانی تقویت کنند.

### آموزش

### طرح‌های بی‌اثر

درباره برنامه‌های آموزشی وزارت آموزش و پرورش



مریم اسماعیلی‌پور

عضو شورای استان گیلان  
حزب کارگزاران سازندگی ایران

طرح مدرسه تراز در سال دوم اجرای خود است. این طرح همچون طرح تعالی مدیریت مدرسه، طرح برنامه ویژه مدرسه (بوم) و طرح‌های مرتبط با بهداشت و تربیت بدنی و ... معمولاً بدون مشارکت واقعی معلمان، مدیران مدارس و کارشناسان آموزشی طراحی می‌شوند و در اجرا با مقاومت و بی‌انگیزگی آنها همراه‌اند. به جای تمرکز بر یادگیری عمیق و مهارت‌محور دانش‌آموزان، این طرح‌ها تبدیل به ابزاری برای ارائه گزارش‌های اداری شده‌اند. موفقیت طرح‌ها نه با بهبود کیفیت آموزش بلکه با تعداد مدارس تحت پوشش و پر کردن فرم‌ها سنجیده می‌شود. معلمان مجبورند ساعت‌ها وقت صرف تهیه مستندات، پر کردن فرم‌ها و شرکت در جلسات توجیهی کنند، در حالی که این زمان باید صرف تدریس و بهبود روش‌های آموزشی شود. ایران در مدارس خود با چالش‌های اساسی مانند کمبود معلمان، بالنگیزه، فضای آموزشی نامناسب و محتوای آموزشی قدیمی روبه‌رو هستند اما طرح‌هایی مثل مدرسه تراز به جای حل این مشکلات، صرفاً دستورالعمل‌های جدیدی را اضافه می‌کنند. یک طرح واحد برای مدارس برخوردار تهران و مدارس محروم سیستان و بلوچستان نمی‌تواند یکسان اجرا شود. طی این سال‌های آزمون و خطا قرار است، معیار اصلی قضاوت در مورد مدرسه تراز، ارزیابی نتایج آن است نه فرآیندهای آن. طرح‌ها بدون پژوهش کافی و آزمایش‌های پایلوت اجرا می‌شوند. بودجه ناکافی باعث می‌شود حتی اگر طرحی خوب طراحی شده باشد، در عمل به دلیل نبود امکانات، عدم آموزش نیروها و نظارت ناکافی شکست بخورد. در سیستم آموزش و پرورش ایران، ارائه گزارش‌های فریبنده مهم‌تر از نتایج واقعی است. مدیران مدارس برای نشان دادن عملکرد مثبت، آمارها را دستکاری می‌کنند. نظارت واقعی وجود ندارد و بازرسان اغلب به جای بررسی عمیق به مدارک کاغذی بسنده می‌کنند. طرح مدرسه تراز از سال گذشته در حال اجراست و البته برای شکست خوردن، شاخص‌های لازم را دارد. توسعه آن سریع و بدون توجه به زیرساخت‌ها و آگاهی دادن به عوامل مدارس است. کادر مدرسه، پس از سال‌ها تجربه طرح‌های بی‌ثمر و ناکارآمد به این طرح‌ها به دید یک وظیفه‌اداری اضافی نگاه می‌کنند، نه یک فرصت برای بهبود آموزش و تربیت.

**سازندگی:** روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیرمسئول: امیر اقتناعی • سردبیر: اکبر منتجبی  
زیر نظر شورای سیاست‌گذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطریانفر، محمد قوچانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌راد، امیر اقتناعی

مدیر هنری: رضا دولت‌زاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آری‌نفر • حروفچین: مریم شهسوارزاده • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

## گزارش ویژه

## حرکت مخابرات ایران به سوی توسعه اقتصاد دیجیتال

معاون فناوری اطلاعات شرکت مخابرات ایران از امضای تفاهم‌نامه همکاری میان استانداری کرمانشاه و شرکت مخابرات ایران برای توسعه اقتصاد دیجیتال و شهر هوشمند با محوریت استان کرمانشاه خبر داد. مهندس مرتضی بهرامی معاون فناوری اطلاعات شرکت مخابرات ایران با سفر به استان کرمانشاه و حضور در نشست خبری، ضمن تبریک روز خبرنگار اظهار داشت: تفاهم‌نامه همکاری میان استانداری کرمانشاه و شرکت مخابرات ایران برای توسعه اقتصاد دیجیتال و شهر هوشمند به امضا رسید و ایجاد پلتفرم اقتصاد دیجیتال با محوریت استان کرمانشاه از اهداف این تفاهم‌نامه است.

در ادامه، دکتر صادق خانی علی‌اکبری، مشاور عالی معاونت فناوری اطلاعات شرکت مخابرات ایران با اشاره به انعقاد تفاهم‌نامه همکاری مشترک بین شرکت مخابرات ایران و استانداری کرمانشاه، اظهار کرد: یکی از درس‌هایی که جنگ ۱۲ روزه تحمیلی با رژیم صهیونیستی به ما داد این بود که جنگ‌های آینده، جنگ سایبری و اقتصادهای آینده، اقتصاد دیجیتال خواهد بود و ما باید در این زمینه ورودی جدی داشته باشیم. براین اساس، رویکرد جدید شرکت مخابرات ایران مبتنی بر فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی است.

وی تأکید کرد: هوش مصنوعی بازیگر پنج رویکرد و کارکرد اصلی شامل افزایش بهره‌وری، افزایش کیفیت در محصولات تولیدی، افزایش کیفیت در بهبود تجربه مشتری، ارتقاء امنیت و ارتقاء منابع انسانی است و شرکت مخابرات ایران در تمام این پنج کارکرد مرتبط با هوش مصنوعی، برای خود هدفگذاری کرده است. خانی علی‌اکبری با بیان اینکه در این زمینه شرکت مخابرات ایران نگاه ویژه‌ای به کرمانشاه دارد، گفت: کرمانشاه در هدفگذاری ما برای این برنامه جایگاهی خاص دارد و میزبان راه‌اندازی اولین سرزمین اقتصاد دیجیتال در کشور خواهد بود.

وی اضافه کرد: به همین منظور تفاهم‌نامه‌ای را با استانداری کرمانشاه منعقد کردیم که سه محور و راهبرد اصلی دارد. طبق این تفاهم‌نامه بخشی از کسب و کارهای مخابرات ایران در حوزه فناوری‌های نوین در سرزمین اقتصاد دیجیتال کرمانشاه راه‌اندازی خواهد شد.

وی افزود: بعلاوه، صندوق پژوهش و فناوری ارتباطات کشور را نیز قرار است با مشارکت شرکت مخابرات ایران، استانداری کرمانشاه و معاونت علمی رئیس‌جمهوری در کرمانشاه راه‌اندازی کنیم. خانی علی‌اکبری اضافه کرد: تحقق این برنامه می‌تواند اتفاقات بزرگی را برای شکل‌گیری کسب و کارهای نوین مبتنی بر اقتصاد دیجیتال در کرمانشاه شکل دهد.

وی گفت: موضوع سوم در این تفاهم‌نامه در حوزه اربعین است. با توجه به اینکه کرمانشاه یکی از گذرهای زیارتی مهم عتبات عالیات به شمار می‌رود، تلاش کرده‌ایم تا با استفاده از فناوری‌ها تردد در این مسیر را برای زائرین آسانتر کنیم.

مشاور عالی معاونت فناوری اطلاعات شرکت مخابرات ایران خاطرنشان کرد: طبق این تفاهم‌نامه از هم اکنون برای اربعین سال آینده در حوزه فناوری‌های مکان محور و تسهیلگری ارتباطات اپراتوری بین ایران و عراق برنامه ریزی خواهیم داشت.

در ادامه حمیدرضا امیری، مدیر شرکت مخابرات استان کرمانشاه در تشریح آخرین وضعیت طرح توسعه شبکه فیبر نوری در استان، اظهار کرد: شرکت مخابرات ایران از حدود ۱۰ سال پیش اجرای طرح شبکه فیبر نوری خانگی را در دستور کار قرار داده است.

وی افزود: طرح توسعه شبکه فیبر نوری تاکنون در بیش از ۱۰ شهرستان استان اجرایی شده و حدود ۱۰ هزار مشترک نیز به این شبکه متصل شده‌اند.

مدیر شرکت مخابرات استان کرمانشاه تصریح کرد: طبق هدفگذاری انجام شده، تا پایان امسال حدود ۱۰۰ هزار مشترک به شبکه فیبر نوری متصل می‌شوند.

شناسه آگهی: ۱۹۸۷۵۷۹

## مناقصه عمومی یک مرحله‌ای فراخوان خرید یک دستگاه دیزل ژنراتور



**مواعد زمانی:**  
- تاریخ انتشار فراخوان: ۱۴۰۴/۰۶/۰۳  
- مهلت دریافت اسناد فراخوان: ۱۴۰۴/۰۶/۰۶  
- مهلت ارسال پیشنهادات: ۱۴۰۴/۰۶/۱۷  
- زمان بازگشایی پاکت‌ها: ۱۴۰۴/۰۶/۱۸  
**نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار:** ضمانت نامه بانکی به مبلغ ۱/۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال  
**اطلاعات تماس و آدرس دستگاه:** ضلع جنوبی پارک شهر خیابان بهشت کوچه میثاق سازمان پزشکی قانونی کشور تلفن: ۰۲۱۵۵۶۰۸۰۰۵

م الف ۱۹۲۱

شناسه آگهی ۱۹۸۷۰۵۴ نوبت دوم

## سیستم مدیریت یکپارچه / کد ۱۰/۴۳/۰۳ / آگهی تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای (شماره ۸۴ / م / ج / ۱۴۰۴)



شرکت آب و فاضلاب استان البرز

شرکت آب و فاضلاب استان البرز در نظر دارد اجرای عملیات شناسایی، جمع‌آوری و تبدیل انشعابات غیرمجاز آب و فاضلاب به مجاز در مناطق تحت پوشش امور آبفا شهرستان فردیس و اداره آبفا مشکین دشت از محل منابع داخلی شرکت را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. **مدت اجرای پروژه، نوع و مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار:** مدت اجرای کار ۱۲ (دوازده) ماه شمسی و مبلغ تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار ۱,۷۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بصورت یکی از تضامین ذکر شده در آیین نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۱۲۳۴۰۲/ت/۵۰۶۵۹ هـ مورخ ۱۴۰۹/۰۹/۲۲ می باشد.

**نحوه دریافت اسناد مناقصه:** داوطلبان می‌توانند به منظور دریافت اسناد مناقصه از تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۳ تا ساعت ۱۹ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۸ از طریق سامانه ستاد به آدرس [www.setadiran.ir](http://www.setadiran.ir) با شماره فراخوان ۰۰۴۰۰۵۱۸۶۰۰۰۸۴ اقدام نمایند.

**تلفن تماس:** ۰۲۶-۳۲۱۱۷۱۵۲

**مهلت تحویل اسناد مناقصه:** مناقصه گران علاوه بر بارگذاری فایل‌های PDF در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت تا ساعت ۹ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۳، موظف به ارائه اصل تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار در پاکت لاک و مهر شده تا ساعت ۱۰ همان روز به دبیرخانه شرکت آب و فاضلاب استان البرز می باشند.

**تاریخ بازگشایی پاکت:** ساعت ۱۲:۳۰ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۳ خواهد بود.

سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه مندرج است.

شرکت آب و فاضلاب استان البرز «سهامی خاص»

شناسه آگهی ۱۹۹۰۲۰۹ نوبت اول

## آگهی مزایده عمومی مرحله اول فروش دو دستگاه خودرو



سازمان امور مالیاتی کشور  
اداره کل امور مالیاتی استان گلستان

اداره کل امور مالیاتی استان گلستان در نظر دارد مزایده مذکور را با جزئیات مندرج در اسناد مزایده را با بهره‌گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت ([www.setsdirsn.ir](http://www.setsdirsn.ir)) با شماره مزایده مرحله اول به صورت الکترونیکی به فروش برساند.

زمان انتشار در سایت از تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۳ ساعت ۱۴ مهلت دریافت اسناد تا تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۶ ساعت ۱۹

تاریخ بازدید همه روز از ساعت ۸ صبح الی ۱۳ از تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۳ لغایت ۱۴۰۴/۰۶/۱۷

مهلت ارسال پیشنهاد قیمت از تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۶ ساعت ۸ صبح لغایت ۱۴۰۴/۰۶/۱۷ ساعت ۱۹

زمان بازگشایی تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۱۸ ساعت ۱۰ صبح زمان اعلام به برنده تاریخ ۱۴۰۴/۰۶/۲۰

| ردیف | نوع خودرو              | مدل  | رنگ                 | شماره شاسی      | مبلغ تضمین (ریال) |
|------|------------------------|------|---------------------|-----------------|-------------------|
| ۱    | پراید صبا (جی تی ایکس) | ۱۳۸۲ | سرمه ای تیره متالیک | S ۱۴۱۲۲۸۲۸۹۹۳۰۸ | ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال  |
| ۲    | پراید جی تی ایکس آی    | ۱۳۸۳ | سرمه ای تیره متالیک | S ۱۴۱۲۲۸۳۴۱۷۱۰۷ | ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال  |

**ضمین رعایت موارد ذیل الزامی می‌باشد:**

۱- برگزاری مزایده صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می‌باشد و کلیه مراحل فرایند مزایده شامل خرید و دریافت اسناد مزایده (در صورت وجود هزینه مربوطه)، پرداخت تضمین شرکت در مزایده (ودیعه)، ارسال پیشنهاد قیمت، بازگشایی پاکت، اعلام به برنده، واریز وجه مزایده، و تحویل کالا در بستر سامانه از این طریق امکان پذیر می‌باشد.

۲- پیشنهاد می‌شود با توجه به تنوع کالاهای مطرح شده در مزایده قبل از ارائه پیشنهاد از اقلام موضوع مزایده بازدید به عمل آورد.

۳- علاقمندان به شرکت در مزایده می‌بایست جهت ثبت نام و دریافت گواهی الکترونیکی (توکن) با شماره‌های ذیل تماس حاصل نمایند:

مرکز پشتیبانی و راهبری سامانه: ۴۱۹۳۴-۰۲۱

اطلاعات تماس دفاتر ثبت نام سایر استانها در سایت سامانه بخش ((ثبت نام/پروفایل مزایده گر)) موجود است.

۴- محل بازدید گرگان خیابان پاسداران اداره امور مالیاتی شهرستان گرگان می‌باشد.

روابط عمومی اداره کل امور مالیاتی استان گلستان

@saazandeginews

saazandeginews

www.saazandegi.ir

